

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

موضوع :

تعیین میزان اثر بخشی یک دوره فعالیت بدنی منتخب بر

تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان پسر پایه پنجم

دبستانهای شهرستان خوی

فصل اول

حرکت مهمترین نشانه حیات انسان است . هر جا زندگی وجود دارد ، حرکت نیز وجود دارد .
زندگی بدون آن قابل تصور نیست. حرکت در حیات انسان ، بیش از تولد آغاز و تا پایان حیات او
ادامه دارد.

انسان در نخستین سالهای حیات خود ، تنها از طریق پدیده حرکت است که می تواند خود آشنا گردد
و با آن ارتباط برقرار کند. چنین ارتباطی به انسان این فرصت را می دهد که در تعامل با پدیده های
محیطی از آنها ، تجربیات معنی داری کسب کند . بنابراین حرکت شرایطی را برای کودک فراهم می
سازد که بر اساس آن می تواند به اکتشاف دنیای پیرامون خود بپردازد. از طرفی کودک از ابتدای ورود
به دنیای ناشناخته پیوسته در این تلاش است که به کمک حرکت و تربیت به زندگی خوب و سالم و
پرطراوت دست یابد و برای دستیابی به نشاط و تندرستی ، باید از ورزش و بهداشت مدد جوید .
برای رسیدن به چنین هدفی لازم است معلمان آگاه تربیت بدنی با مطالعات گسترده به آموزش
صحیح تربیت به کودکان و نوجوانان همت گمارند.(۶)

به همین منظور معلمان و مربیان در صورتی می توانند در ارتقاء سطح آموزشی شاگردان مؤثر باشند
که به دو نکته زیر توجه داشته باشند :

۱- تفاوت های فردی

۲- اثر این تفاوت ها بر یادگیری و اجرای مهارت های حرکتی در فعالیت های مختلف ورزشی

آنیثا ج. هارو^۱ در کتاب طبقه بندی حیطه های روانی حرکتی می گوید: « تواناییهای ادراکی در برگیرنده رفتارهای شناختی و همچنین رفتارهای روانی حرکتی است که شامل: تمیز حس حرکتی، آگاهی از بدن، تصور فرد از بدن خود، رابطه بدن با اشیای موجود در فضا، تمیز بصری، تمیز شنوایی، تمیز لمسی و تواناییهای هماهنگ کننده می باشد (۳۵) به عقیده بسیاری از محققان عملکردهای حرکتی و ادراکی غیر قابل تفکیک هستند و غنی نمودن تجارب حرکتی معمولاً تواناییهای فرد را ساخت بندی و درک مؤثر وقایعی را که با آنها روبرو می شود افزایش می دهد. آنها همچنین معتقدند که کارکرد مؤثر تواناییهای ادراکی برای رشد فراگیر در حیطه های سه گانه تربیتی (شناختی، عاطفی و روانی - حرکتی) ضروری است. این تواناییها فراگیر را در تعبیر و تفسیر محرکات کمک می کنند و باعث می گردند که فرد توانایی لازم جهت سازگاری با محیط پیرامون خود را بدست آورد. (۳۵)

همچنین ج- هارو در همان کتاب، تواناییهای جسمانی را در برگیرنده خصوصیات نظیر: قدرت عضلانی، استقامت دستگاههای گردش خون و تنفس، انعطاف پذیری و چالاکی می داند. تواناییهای جسمانی، جهت عملکرد مؤثر و کارآمد فرد در حیطه روانی - حرکتی لازم و ضروری است. اگر این خصوصیات بطور کامل رشد و گسترش نیابند در رشد و حرکت پیشرفته مهارتی فرد مانع ایجاد خواهد شد (۳۵)

بنظر می رسد اگر جریان رشدی کودک، مراحل طبیعی خود را سپری ننماید و بطور درست نیروهای بالقوه او بالفعل در نیابند، فرایند ادراکی او دچار اشکال شده، بطوریکه موفقیت فرد را در تمام مراحل زندگی تحت الشعاع قرار می دهد. پس بطور مسلم می توان گفت که طرح و اجرای برنامه

^۱Anita J.Harrow

های حرکتی خصوصاً در مدارس درصد جدول ارزشگذاری است . به همین منظور تمامی صاحب نظران بر اهمیت و ضرورت تربیت بدنی در مقاطع سنی پایین تأکید نموده و علت این تأکید و ارزشگذاری را در خصوصیات و حساسیت سنین رشد و بویژه توجه به این مطلب که پایه های اساسی دنیای شخصیت انسان در دوران کودکی پی ریزی می گردد ، دانسته اند . بطوریکه گزل^۱ در این زمینه گفته است : « کودک در پنج سالگی نسخه کوچک شخص جوانی است که بعداً خواهد شد. » (۱۹)

از طرفی کودک سالم بطور طبیعی در دوران رشد ، اندام های حسی شنوایی و بینایی اش رشد و تکامل لازم را خواهند کرد ، اما در فرایند رشد متعارف ، جهت بهبودی توانائیهای ادراکی - حرکتی (هماهنگی ، تعادل ، سرعت ، دقت و قدرت) آموزش دقیق و مناسب باید اعمال شود.

منظور از آموزش مناسبت ، انجام برنامه های صحیح و متد اولی که باعث شکوفایی استعدادهای حرکتی - ذهنی کودک می گردد. علاوه بر این متخصصان ، تربیت بدنی را بعنوان یکی از روش های مؤثر و کارساز در امر شناسایی استعدادهای رشد و شکوفایی توانائیهای بالقوه کودکان معرفی می نماید.

از طرفی عوامل متعددی مانند زمینه های اقتصادی و اجتماعی و چگونگی گذراندن دوران کودکی و نوجوانی می تواند فقر حرکتی یا پرتحرکی را دامن زده و طراوت و شادابی جسمانی کودکان را متزلزل نماید . بعلاوه در چند سال گذشته برنامه های ادراکی - حرکتی در مدارس اروپا و امریکا توسعه یافته است و دانشمندانی مثل بی لس^۲ ، بریس^۱ ، اسپنجدا^۲ ، اوزرتسکی^۳ ، لینکلن^۴ ، اسلوان

^۱ Gesell

^۲ Billes

۵، برونینکز^۶ در خصوص سنجش رشد حرکتی کودکان با تکیه بر عوامل ارثی، تحقیقاتی انجام داده اند
اند (۶) ولی در خصوص اثر فعالیت بدین بر تواناییهای ادراکی - حرکتی در ایران تحقیقات اندکی
صورت گرفته است. لذا محقق با آگاهی از مسایل و مشکلات موجود به بررسی تأثیر فعالیت بدنی
بر تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان مقطع ابتدایی مبادرت می ورزد.
امید است که با انجام چنین تحقیقاتی بتوان با ارائه یک سری برنامه های فعالیت بدنی برای دانش
آموزان مقطع ابتدایی به توسعه و تکامل عاطفی، فکری، اجتماعی و جسمانی کودکان کمک نمود.

بیان مسأله

رشد حرکتی کودک در طول زندگی تغییر می کند و همزمان با تغییرات حرکتی، سایر تغییرات روانی
- اجتماعی نیز ملاحظه می شود. بنابراین توجه به رشد و تکامل حرکتی کودک در حقیقت توجه به
رشد عمومی و همه جانبه کودک می باشد. در این بین، تواناییهای ادراکی - حرکتی یکی از
مهمترین عوامل در رشد همه جانبه کودکان و همچنین در پرورش استعدادها و ورزشی و پیشرفت و
ترقی در ورزش و تربیت بدنی می باشد.
پایه و اساس استعدادهای حرکتی ورزشی در اوایل کودکی شکل می گیرد و بستگی زیادی به
تواناییهای ادراکی - حرکتی کودکان دارد. لذا این موضوع از اهمیت بسیاری برخوردار می باشد.
گرچه تواناییهای ادراکی - حرکتی با نسبت های متفاوتی زائیده وراثت و محیط است ولی یکی از

^۱Brice

^۲Spenshad

^۳Oseretsky

^۴hincoln

^۵sloan

^۶Bruininks

عوامل محیطی بسیار مهم در رشد تواناییهای ادراکی - حرکتی کودکان چگونگی طی شدن سالهای اولیه و حساس کودک می باشد (۲۱).

با توجه به اینکه فعالیت بدنی به عنوان یکی از عوامل مهم در رشد همه جانبه کودک و از جمله رشد حرکتی و نیز پرورش استعداد های ورزشی او نقش مهمی را ایفا می کند و این موضوع به عنوان مسئله ای که می تواند مورد مطالعه و تحقیق قرار بگیرد، نظر محقق را به خود جلب کرده و لذا مسئله و مشکل اساسی در این رساله تحقیقی، بررسی علمی این مورد می باشد. لذا در این پژوهش محقق به بررسی تأثیر یکدوره فعالیت بدنی منتخب شامل ۱۰ دقیقه حرکات کششی بالا تنه و پایین تنه و ۲۰ دقیقه حرکات نرمشی و اصلاحی شامل راه رفتن روی پنجه ها و پاشنه ها و طرفین پاها و دویدن به طور طبیعی و آزاد با سرعت های مختلف، به پهلو و عقب دویدن، جهیدن، پریدن در چهار جهت (زیگزاگ)، پریدن و در همان حال چرخیدن در تمام زوایا (90° ، 180° ، 360°) لی لی کردن در جا و با حرکت در چهار جهت، در جا لی لی کردن و چرخیدن، یورتمه رفتن با قدم های بلند و کوتاه، پرتاب کردن و گرفتن توپ را بر قابلیت های ادراکی - حرکتی که شامل تعادل ضویا، تعادل ایستا، هماهنگی، قدرت، سرعت حرکت و دقت حرکت است از طریق آزمون لینلکن - اوزرتسکی در بین تعدادی از دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان غیرانتفاعی جامی شهرستان خوی که بصورت تصادفی انتخاب گردیده بودند پرداخته است.

اهمیت و ضرورت تحقیق

حرکت در واقع اولین وسیله ای است که توسط آن کودک خود و محیط اطراف را، درک می کند و همواره او را با پدیده یادگیری روبرو می سازد. کودک در این میان با یادگیری های متفاوتی سروکار دارد که شاید بخش اعظم آن را یاد می گیری حرکتی و ادراکی - حرکتی تشکیل می دهد (). در

این میان یادگیری ادراکی - حرکتی یکی از مهمترین عوامل لدر رشد همه جانبه کودکان و همچنین در پرورش استعداد های ورزشی می باشد . گرچه توانایی های ادراکی - حرکتی با نسبت ها متفاوتی زائیده وراثت و محیط است ، ولی یکی از عوامل محیطی بسیار مهم در رشد توانایی های ادراکی - حرکتی کودکان چگونه طی شدن سال های اولیه و حساس زندگی کودک می باشد .

از آنجا که هدف برنامه های ادراکی - حرکتی بوجود آوردن فعالیت هایی برای کودکان است تا با انجام این فعالیت ها ، جریان رشد و تکامل توانایی های ضروری (ادراکی - حرکتی) آنان بیشتر تسریع گردد . لذا این برنامه ها بر این اساس تأکید دارند که توانایی های ادراکی از طریق فعالیت های حرکتی سرانجام باعث بهبود عملکرد های شناختی فرد در زندگی و مدرسه خواهد شد (۳۱) بعلاوه در مقطع ابتدایی که کودک از یک محیط کوچک (خانواده) به محیط بزرگتر (مدرسه) وارد می شود ، رشد جسمانی ، عاطفی ، شناختی و عقلانی کودکان نسبت به سال های بعد از سرعت بیشتری برخوردار می باشد . به همین جهت پرداختن به فعالیت های حرکتی بویژه برنامه ادراکی - حرکتی در این سنین از ضرورت قابل توجهی برخوردار می باشد .

از طرفی نبود معلمان و مربیان متخصص ورزشی در دبستان ها باعث فقر حرکتی در کودکان شده که این امر بر تضعیف مهارت های بنیادی و توانایی های ادراکی - حرکتی دانش آموزان بیشتر دامن می زند .

بعلاوه از آنجا که ترکیب دو یا چند مهارت بنیادی در کنار توانایی های ادراکی - حرکتی مهارت ورزشی را شکل می دهند ، چنانکه موقعیت های مناسبی برای رشد و توسعه این مهارت ها در سنین کودکی ایجاد نشود یادگیری هر نوع مهارت ورزشی در سنین بالاتر با کندی و ناامیدی و دلسردی

انجام خواهد شد. نواقص و اشکالات حرکتی به مهارت های پیچیده نیز منتقل شده و تکامل عملکردهای ذهنی - شناختی را هم با مشکل مواجه می کند.

لذا ارایه یک سری برنامه های فعالیت بدنی برای پیشبرد مهارت های بنیادی و تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان کلاس پنجم تأثیر دارد یا خیر؟ اگر اجرای این برنامه ها تأثیر مثبت داشته باشد پس باید سهم عمده ای از مجموعه تلاش ها و فعالیت های انجام شده توسط صاحب نظران، مسئولان و متولیان رسمی و غیررسمی، به تربیت بدنی مدارس و روش تدریس این مهم اختصاص داده شود و اصول کمی و کیفی برنامه های تربیت بدنی مشخص و معلوم گشته و تربیت بدنی در تمام کلاس های ابتدائی با جدیت کامل اجرا شود تا معلمین و مربیان ورزش با استفاده از علم تربیت بدنی و اجرای فعالیت بدنی مناسب به کمک دانش آموزان، بویژه دانش آموزانی که فقر حرکتی یا پرتحرکی دارند شناخته و با یک برنامه مطلوب و با امکانات کافی و مناسب به اصلاح حرکتی این چنین دانش آموزانی کمک نمایند.

از دیگر عواملی که سبب ایجاد انگیزه در محقق جهت مطالعه و شکل دادن این تحقیق شده است می توان به عوامل زیر اشاره کرد:

۱- نقش تواناییهای ادراکی - حرکتی در آموزش و پرورش

چنانچه هدف های آموزش و پرورش را رد چهار بعد خودشناسی، روابط انسانی، کفایت اقتصادی و مسوولیت اجتماعی خلاصه کنیم، رسیدن به این اهداف فقط در پرتو کسب مهارت های حرکتی د فرد حاصل می شود چون هر کدام از اینها نیازمند حدی از تواناییهای ادراکی - حرکتی هستند (۱۵)

۲- یافته های این تحقیق ارتباط مستقیم با دست اندرکاران تعلیم و تربیت از قبیل مربیان آموزگاران و والدین و بخصوص کودکانی که نقص هایی در حوزه ادراکی - حرکتی از قبیل تعادل، جهت

یابی، هماهنگی، قدرت و سرعت حرکتی داشته و از سالهای قبل از مدرسه با آنها همراه بوده است، می شود. تا دست اندکاران، و شناخت صحیحی از این نقص ها و کمبود کسب کنند و برنامه های حرکتی مناسب جهت رفع این نواقص در دسترسی داشته باشند.

اهداف تحقیق

هدف کلی

تعیین میزان اثر بخشی یک دوره فعالیت بدنی منتخب بر تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستانها شهرستان خوی بعنوان هدف کلی این تحقیق می باشد.

اهداف جزئی

- ۱- تعیین میزان تأثیر برنامه فعالیت بدنی منتخب بر تعادل پویای دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان
- ۲- تعیین میزان تأثیر برنامه فعالیت بدنی منتخب بر تعادل ایستای دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان
- ۳- تعیین میزان تأثیر برنامه فعالیت بدنی منتخب بر هماهنگی دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان
- ۴- تعیین میزان تأثیر برنامه فعالیت بدنی منتخب بر سرعت حرکت دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان
- ۵- تعیین میزان تأثیر برنامه فعالیت بدنی منتخب بر دقت حرکت دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان
- ۶- تعیین میزان تأثیر برنامه فعالیت بدنی منتخب بر قدرت دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان
- ۷- تعیین میزان تأثیر برنامه های فعالیت بدنی منتخب بر تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان

فرضیه های تحقیق

۱- برنامه های فعالیت بدنی منتخب بر تعادل پویای دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان تأثیر معنی داری دارد.

۲- برنامه های فعالیت بدنی منتخب بر تعادل ایستای دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان تأثیر معنی داری دارد.

۳- برنامه های فعالیت بدنی منتخب بر سرعت حرکت دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان تأثیر معنی داری دارد.

۴- برنامه های فعالیت بدنی منتخب بر دقت حرکت دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان تأثیر معنی داری دارد.

۵- برنامه های فعالیت بدنی منتخب بر هماهنگی دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان تأثیر معنی داری دارد.

۶- برنامه های فعالیت بدنی منتخب بر قدرت دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان تأثیر معنی داری دارد.

۷- برنامه های فعالیت بدنی منتخب بر تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان تأثیر معنی داری دارد.

محدودیت های تحقیق

محدودیت های خارج از کنترل محقق

۱- متفاوت بودن ویژگیهای بدنی و فیزیولوژیکی آزمودنیها

۲- عدم امکان کنترل دقیق شرایط و وضعیت خانوادگی و شرایط بهداشتی و تغذیه ای و خواب
آزمودنیها.

۳- وجود تفاوت در سرگرمی ها و بازیهای کودکان در داخل منازل و به طور کلی خارج از مدرسه .

تعریف عملیاتی واژه ها

۱- فعالیت بدنی منتخب

به یک مجموعه تمرینات بدنی شامل ۱۰ دقیقه حرکات کششی بالا تنه و پایین تنه و ۲۰ دقیقه حرکاتی از قبیل راه رفتن روی پنجه ها و پاشنه ها و پهلوهای پا ، دویدن به طور طبیعی و آزاد با سرعت های مختلف و به پهلو و عقب دویدن ، جهیدن ، پریدن در چهار جهت (زیگزاگ) ، پریدن در همان حال چرخیدن در تمام زوایا (90° ، 180° ، 360°) ، نشسته و دست ها به کمر و به جلو و عقب و چپ و راست پریدن ، لی لی کردن در جا و با حرکت در چهار جهت ، در جا لی لی کردن ، چرخیدن ، یورتمه رفتن با قدم های بلند و کوتاه ورزش در جا شامل خم و راست شدن در حالی که پاها به اندازه عرض شانه ها از یکدیگر باز باشند و سعی شود نوک انگشتان دست و کم کم کف آنها به زمین برسد ، پیچیدن و چرخیدن در جا در حالیکه پاها از یکدیگر باز هستند و دست ها افقی در کنار بدن قرار دارد ، تاب خوردن و در جا (دست ها و پاها و سر را در جهت های مختلف چرخاندن) پرتاب کردن و گرفتن توپ ، حرکات پروانه از جلو و از پهلو و ۵ دقیقه برگشت به حالت اولیه شامل دویدن آرام و انجام حرکات کششی می باشد.

۲- دانش آموزان پایه پنجم دبستان

دانش آموزانی که در سال ۸۴-۸۳ برای حضور در پایه پنجم ابتدائی اسامی آنها توسط مسئولین مدرسه در دفاتر آمار مدرسه به ثبت رسیده است .

۳- تواناییهای ادراکی - حرکتی

عبارتست از توانایی ذاتی برای اجرای کارهای حرکتی با توانایی ذهنی فرد برای درک ، شناسایی موقعیت زماین و مکانی اعضا و اندام های بدن و تعیین میزان عضلات درگیر در اجرای مهارت . بعنوان مثال آزمودنی در حالیکه نشسته است ، سعی می کند فقط با انگشت حداکثر تا ۱۵ ثانیه قطعه کاغذی را گلوله کرده و به یک توپ کاغذی مبدل می کند.

در این تحقیق از نظر عملیاتی نظر محقق با استفاده از آزمون لینکن - اوزرتسکی به سنجش میزان تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان پرداخته است . این آزمون شامل ۳۶ ماده است که همه مواد آن بر اساس ، ۳ امتیازی محاسبه می شود . با این توضیح که ۱۷ ماده آن هم با عضو راست و هم با عضو چپ انجام می گیرد. سپس در مجموع به هر کدام از این ۱۷ ماده ۶ امتیاز تعلق می گیرد ($17 \times 6 = 102$) و به هر کدام از ۱۹ ماده دیگر که مرتبط می شوند به هماهنگی ، تعادل ، دقت و ... ۳ امتیاز تعلق می گیرد. ($19 \times 3 = 57$) که به طور کلی هر کدام از آزمودنیها بر طبق این دستورالعمل در نهایت ۱۵۹ امتیاز بدست خواهند آورد.

۴- تعادل ایستا

در این تحقیق جهت کمی ساختن و سنجش تعادل ایستا از مجموع امتیازاتی که آزمودنیها در مواد ۲، ۳، ۹، ۱۵، ۱۹، ۲۸، ۳۲، ۳۴ در آزمون اوزرتسکی بدست آوردند محاسبه شد.

۵- تعادل پویا

جهت کمی ساختن و سنجش تعادل پویا از مواد ۱، ۳۶ در این آزمون استفاده شد.

۶- هماهنگی

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

در این تحقیق جهت کمی ساختن و سنجش هماهنگی از مجموع امتیازاتی که دانش آموز در موارد ۴

، ۵ ، ۶ ، ۸ ، ۱۰ ، ۱۱ ، ۱۲ ، ۱۶ ، ۲۰ ، ۲۹ ، ۳۰ ، ۳۱ ، ۳۵ در آزمون اوزرتسکی بدست آوردند

استفاده شد.

۷- قدرت

در این تحقیق قدرت از مواد ۷ و ۳۳ در آزمون اوزرتسکی سنجیده شد.

۸- دقت

در این تحقیق جهت کمی ساختن و سنجش دقت از مجموع امتیازاتی که دانش آموزان از مواد ۲۲ ،

۲۵ ، ۲۷ در آزمون اوزرتسکی بدست آوردند استفاده شد.

۹- سرعت

در این تحقیق جهت کمی ساختن و سنجش سرعت از مجموع امتیازاتی که دانش آموز از مواد ۱۳ ،

۱۴ ، ۱۷ ، ۱۸ ، ۲۱ ، ۲۳ ، ۲۴ ، ۲۶ در آزمون اوزرتسکی بدست آوردند استفاده شد.

فصل دوم

مقدمه :

در این فصل محقق ابتدا به بررسی و مطالعه مفاهیم اساسی که در حوزه تحقیق حاضر نظر انداز قبیل حرکت ، ادراک توانائیهای حرکتی و آزمون های حرکتی پرداخته و سپس تحقیقات داخلی و خارجی در ارتباط با اثر تمرین بر روی توانائیهای حرکتی را مورد بررسی قرار داده و در نهایت با توجه به پیشینه تحقیقات مختلف در این زمینه به نتیجه گیری می پردازد.

تعریف حرکت :

حرکت و جنبش از ویژگیهای حیات انسان دارای انگیزه و عاملی برای رشد و سلامت و نشاط اوست . انسان نیازمند به حرکت و ناگزیر از حرکت است . منع انسان از حرکت نه تنها موجب توقف رشد بلکه سبب افسردگی ، بروز رفتار ناهنجار و از دست رفتن شور و نشاط زندگی وی می گردد. نیاز انسان به حرکت و فعالیت در طول تاریخ حیات او همواره با کسب تجارب و کشف روش های جدید برای رفع آن همراه بوده است . مطالعه و تحلیل تاریخی احوال اقوام گذشته و حال نشان می دهد که سعی و تلاش انسان در این رابطه قدمت تاریخی دارد. تا آنجا که می توان گفت ادامه حیات اقوام ابتدایی بدون حرکت و فعالیت میسر نبوده است (۳۲).

در نوشته های مربوط به حرکت تعادیف و اصطلاحات گوناگونی برای حرکت دیده می شود که همه آنها با هم مترادف هستند و معنی حرکت می دهند ؛ جنبش^۱ و حرکت^۲ دوتا از این واژه ها هستند .

^۱Motor

^۲Movement

کفارت^۱: بین این دو واژه بالا تفاوت قائل شدن است. وی حرکت را تغییری قابل مشاهده و بیرونی و جنبش را تحریکات اعصاب آورنده درونی می نامد. به عقیده وی فعالیت های جنبشی به طور مداوم و همیشگی جریان دارند، در حالیکه حرکت قابل مشاهده یا الگوهای حرکتی نظیر راه رفتن و دستکاری کردن اشیا چنین نیستند (۳۰). بعضی از محققین و پژوهشگران حرکت را از نظر عضلانی به تا شدن که عبارتست از عمل انقباض عضلانی که منجر به خمیدگی یا دو لا شدن عضله می شود و باز شدن که عبارتست از راست کردن عضله یا بازگرداندن عضله از حالت تا شدن و چرخش تقسیم کرده اند. با این همه بیشتر الگوهای حرکتی، ترکیبی از حرکات سه گانه عضلانی هستند که پایه و اساس حرکات مهارتی را تشکیل می دهند. این فعالیت ها که فعالیت هایی ذاتی هستند عبارتند از: دویدن، پریدن، بالارفتن، بلند کردن، حمل کردن، آویزان شدن و پرتاب کردن (۳۵). امروزه انسانها به دلایل مختلف نظیر تفریح و سرگرمی، سلامت جسمانی، لذت بخش بودن خود حرکت و کسب سود مالی از طریق فعالیت های حرکتی گوناگون شرکت می کنند.

طبقه بندی حرکت

محققان شیوه های مختلف برای تجزیه و تحلیل و طبقه بندی حرکت به کار برده اند. در این سه نوع حرکت اساسی توسط فیزیكدانان مشخص شده است. این حرکات عبارتند از:

۱- حرکت انتقالی یا مستقیم الخط که در آن همه قسمت های شی متحرک از نظر شدن و جهت حرکت با هم یکسان می باشند.

۲- حرکت چرخشی که در آن بدن روی دواير متحدالمركزی به دور خود (بدن) می چرخد.

۳- حرکت نوسانی که در آن بدن شبیه یک تاب در یک محدوده ثابت عقب و جلو می رود (۳۵). در

کتاب طبقه بندی هدف های تربیتی ترجمه علیرضا کیامنش (۱۳۶۵) محققینی نظیر اسمیت و

اسمیت^۱ در سال ۱۹۶۲ برای حرکت سه پاره طبقه بندی در نظر می گیرند. که اولین پاره طبقه

آن را حالت تن نامیده اند. وظیف این پاره طبقه تنظیم کردن موقعیت بدن است. دومین پاره

طبقه را حرکت کردن یا حرکت جنبشی و سومین پاره طبقه را حرکت دستکاری نامیده اند. (۳۵)

(

در حالیکه اسکات^۲ در سال ۱۹۶۳ حرکت را به چهار گروه تقسیم کرده است: مهارت های دقیق،

حرکات کشیدن یا فشار دادن، حرکات پرت کردن یا انداختن و حرکات ضربه ای. اسکات همچنین

مهارت های دقیق را به سه گروه کوچکتر: حرکات مقدماتی، عملی و تعقیبی تقسیم کرده است (۳۵)

.)

نظریه های پیشرفته تری که توسط بعضی از محققین ارائه شده است: برای حرکت سطوح مختلفی

در نظر گرفته اند و حرکت را در چندین سطح طبقه بندی می کنند که آبرناتی و والتز^۳ و کراتی^۴ از

آن جمله اند.

از طرف آبرناتی و والتز در کتاب طبقه بندی هدف های تربیتی مفهوم جدیدی در مورد هنر علم

حرکات ارائه شده است که جنبه های روان شناسی، فیزیولوژیکی و اجتماعی فعالیت های حرکتی را

در بر می گیرد. این دو عقیده دارند که انسان در انجام حرکات خود هدف نگر است و با انجام این

^۱KU Smith & W .H smith , 1962

^۲Scott

^۳Abernatty & waltz , 1964

^۴Cratty , 1964

حرکات کوشش می کند تا به هدف مورد انتظار خود دست یابد. بدین معنا که ایده یا مفهوم خاصی را منتقل کند، احساس یا حالت مشخصی را بیان کند و بین خود و محیط پیرامون همچنین گروه همسالان ارتباط برقرار سازد. اگر چه حرکات بشر بازده نگر هستند، ولی فرد در انجام حرکات خود محدودیت هایی دارد. این محدودیت ها عبارتند از:

۱- سطح توانایی کنش های بدن

۲- حد قوانین فیزیکی حرکت که شامل تعادل، حرکت و نیروست (۳۵).

همچنین آبرناتی و والتز معتقدند که همیشه بین فرد و محیط ارتباط های متقابل بی شماری وجود دارند که به عنوان اصلاح کننده حرکات فرد عمل می کنند. این اصلاح کننده ها در مدل آبرناتی -

والتز در پنج قسمت مورد بحث قرار می گیرند: تجارب حرکتی، ساخت شخصیت، ادراک های شخصی، محیط اجتماعی - فرهنگی و محیط فیزیکی (۳۵).

جهت رفتارهای ادراکی - حرکتی یک نظریه سه عاملی توسط کراتی پیشنهاد شده است: سطح اولیه

و اساس این نظریه محافظت عمومی رفتار نام گرفته است. خصوصیات مختلفی که در این سطح بیان

شده اند عبارتند از: سطح آرزو، سطح پشتکار، سطح برانگیختگی یا انگیزش، توانایی تجزیه و

تحلیل کردن مکانیسم های یک تکلیف و تواناییهای مختلف ادراکی. این خصوصیات اگر چه نسبتاً

ثابت و تثبت شده هستند، ولی می توانند تغییر شکل یافته و یا تحت تأثیر تجارب فرد قرار بگیرند.

کراتی معتقد است که رفتارهای مختلف انسان تحت تأثیر خصوصیات بالا قرار می گیرند. ویژگی

توانایی، دومین سطحی است که توسط کراتی عنوان شده است. در این سطح وی از ویژگیهای

مختلفی نظیر قدرت، تحمل بدن، اعطاف پذیری، سرعت، تعادل و هماهنگی نام می برد. هر فرد به

طور بالقوه توانایی توسعه و گسترش ویژگیهای بالا را دار است و از طریق این عملکردهای حرکتی خود اثر می گذارد.

در سطح سوم کراتی از عواملی نام می برد که منحصرأ به نوع عمل و موفقیت های آن مربوط می شوند. نمونه های ارائه شده جهت این سطح عبارتند از: نیروی لازم انجام عمل، ارزشی که فرد برای انجام عمل قائل است، تجارب گذشته فرد و خصوصیات اجتماعی موقعیت انجام شده (۳۵)، بنابراین می توان اذعان داشت که رفتارهای مربوط به حیطه روانی - حرکتی، در سطح سوم طبقه بندی ارائه شده کراتی قرار دارد چرا که در این سطح می توان هدف های رفتاری را برای مهارت ویژه که انجام آن مورد نیاز فرد است تدوین نمود.

مبانی نظری ادراک

تعریف ادراک

تنها وسیله ای که ما برای جمع آوری اطلاعات لازم درباره محیط خود داریم گیرنده های حسی تخصص یافته هستند و به همین دلیل است که گاهی حواس ما را «چهار راه دنیا» گویند.

حواس منبع و منشا اطلاعات ما در مورد دنیای اطرافمان است و بیشتر رفتارها پاسخ به محرک های فیزیکی است که بوسیله ارگان های حسی برانگیخته می شدند. بنابراین سیستم ها اطلاعات خام را که برای حرکت مؤثر و کارآمد ضروریند در اختیار ما می گذارند.

در واقع یادگیری حرکتی . اجرای مهارت های حرکتی ورزشی در حد وسیعی بستگی به اطلاعات حسی دارد (۱۹) . ادراک از نظر کراتی^۱ یک روند تعریف شده است که داده ها و اطلاعات حسی سازماندهی شده و به شکل تجربیات معنی دار در می آیند (۳۵) . ما اغلب در این تلاش هستیم که

به اطلاعاتی که از طریق حواس بدست می آوریم معنا و مفهوم داده و رفتار مورد نیاز را ارائه دهیم که ادراک این عمل را سازماندهی می کند و به آنها معنی می بخشد و عمل مهمی را در رابطه با هدایت و جهت دادن به رفتار انجام می دهد. در واقع رفتار ما بطور عمده بستگی به نحوه ادراک دنیای اطرافمان دارد. از این رو، ادراک، ما را در تعیین پاسخ هایمان کمک می کند. بنابراین رفتار حرکتی مؤثر و کارآمد عمدتاً بستگی به ادراک دارد. به همین دلیل است که اکثر روانشناسان معتقدند مطالعه و بررسی یادگیری و تکامل ادراکی انسان مبانی فهم ما را نسبت به رفتار تشکیل می دهد. (۱۹).

انواع ادراک

این امکان وجود ندارد که دو نفر یک شی یا یک واقعه را دقیقاً به یک شکل ادراک نمایند. اختلاف در عملکرد سیستم حسی، و خاطرات ذخیره شده باعث ایجاد تفاوت هایی در ادراک می شود. علاوه بر این عواملی مانند آمادگی ذهنی و بدنی و انگیزش و شخصیت شکل گرفته فرد بر ادراک تأثیر می گذارند. که در این رابطه بنجامین ورت^۲ در کتاب یادگیری حرکتی بعد از مطالعه ای دقیق در رابطه با زبانهای بومی چنین نتیجه گیری کرد که مردم با فرهنگ های متفاوت دنیای احساسها را بطرق مختلفی طبقه بندی می کنند. و این طبقه بندی ها منبعث از زبان فرهنگ آنها است، پس از آن طبق بندی ها تعیین می کنند که چه چیزی ادراک شده است (۱۹).

همانطور که می بینیم هر انسانی در زندگی شیوه و رفتار بخصوصی دارد و دنیای اطراف خود را با همان شیوه ساخته و همانگونه هم ادراک می کند. بنابراین می توان گفت که ادراکات متنوع هستند.

^۱Cratty, 1975

^۲Whort, B, 1941

محققین و متخصصین یادگیری حرکتی ادراک را به : آنالیتیک (تحلیل) ، انعطاف پذیر و سیستمیک (ترکیبی) تقسیم می کنند و معتقدند که این امر بستگی به چگونگی ادراک افراد از محرک ها دارد . در طبقه بندی دیگر ، از ادراک حس بینایی در مقابل بدنی استفاده می شود. یعنی این که اولویت یا به حس بینایی داده می شود یا به محرک بدنی - حسی . آنها معتقدند که اشخاص در ادراک خود نسبت به اشیا ، موجود در مجموعه ای از محرک های متفاوت هستند . آنهایی که در تشخیص خود رد رابطه با شکل از زمینه خوبی برخوردارند مستقل از میدان و آنهایی که ضعیف عمل می کنند وابسته به میدان یا زمینه نامیده می شوند . (۱۹) .

بعضی از محققین نظیر جورج^۱ فرق بین افراد تحلیلی ، انعطاف پذیر و ترکیبی را بیان می نماید اذعان می دارد که افراد تحلیلی افرادی هستند که قسمت های جداگانه اشیا و اجزای محرک های پیچیده را ادراک می نمایند و این کار را برای هدف ادراکی انجام می دهند . در مقابل افراد ترکیبی کسانی هستند که جسم یا شی را بطور کامل می بینند و اشیا و پدیده ها را به صورت تصمیم یا ترکیب در می آورند (۱۹) .

او همچنین بیان می دارد که اشخاص ترکیبی سعی می کنند تا محرک ها را با هم ترکیب و بهم ربط دهند. اما افراد انعطاف پذیر روش ادراک متعیری را بکار می برند که این امر بستگی به ماهیت محرک ها و موقعیت بخصوص آن محرک دارد . شخصی که از لحاظ ادراکی انعطاف پذیر بشمار می آید توانایی تغییر دادن نگرش ها را در مورد یک موقعیت محرک دارد (۱۹) .

بطور خلاصه مردم اشیا و پدیده ها را بطور کاملاً مختلف ادراک می کنند . به علاوه عوامل زیادی بر ادراک تأثیر می گذارند.

^۱George

تواناییهای حرکتی و اهمیت آن

برخی از دانشمندان معتقدند که رشد متعادل تواناییهای حرکتی، زمینه و پایه ای برای یادگیری های بعدی کودک است. محققین دریافته اند که تعدادی از کودکان با نارساییهای ویژه یادگیری علی رغم هوش طبیعی از نظر رشد حرکتی بسیار کند تر از کودکان عادی هستند، به گونه ای که اصلاح دشواریهای حرکتی آنان قبل از شروع آموزش مهارت های دیگر کاملاً ضروری است (۱۵). اصولاً محققین و متخصصین مشکلات حرکتی کودکان را از جنبه های مختلف مورد توجه قرار می دهند که به دو دسته از این مشکلات بیشتر توجه می کنند:

الف- تواناییهای حرکتی مربوط به عضلات ظریف مانند سوزن نخ کردن، قیچی کردن، رنگ کردن، تا کردن، مهره بند کردن، بستن بند کفش، نقاشی کردن و ... (۱۵).

رشد تواناییهای حرکتی مستلزم رشد تواناییهای ادراکی، تواناییهای جسمانی و تواناییهای ادراکی - حرکتی فرد می باشد که به اختصار در مورد آنها بحث خواهیم کرد.

تواناییهای جسمانی

تواناییهای جسمانی، جهت عملکرد مؤثر و کارآمد فرد در حیطه روانی - حرکتی لازم و ضروری است. عملکرد متناسب قسمت های مختلف بدن، فرد را قادر می سازد به خواست های محیطی خود پاسخ مناسب بدهد. تواناییهای جسمانی در واقع پایه و اساس ضروری رشد حرکات مهارتی هستند.

تواناییهای جسمانی دربرگیرنده خصوصیات زیر می باشد. اگر این خصوصیات به طور کامل رشد و گسترش نیابند در رشد حرکات پیشرفته مهارتی فرد مانع ایجاد خواهد شد. (۳۵)

۱- قدرت تحمل بدن یا استقامت

به توانایی حرکت عضلین در مدت زمان معلومی اطلاق می شود (۱۲)

۲- قدرت یا نیرومندی

نیرومندی آن چنان که توسط موهوس و میلر^۱ تعریف شده است عبارتست از: « توانایی فرد درد بالا بردن تنش عضلانی در مقابل مقاومت عضلانی ». (۳۳)

۳- انعطاف پذیری عضلانی

دو نوع انعطاف پذیری وجود دارد که عبارتند از:

انعطاف پذیری ایستا: حدود تغییرات حرکت در حول مفصل بعنوان انعطاف پذیری ایستا تعریف می شود.

انعطاف پذیری پویا: مقابله یا مقاومت مفصل در برابر حرکت را انعطاف پذیری پویا گویند. (۱۰)

۴- چابکی

به قابلیت مانور پذیری چابکی گفته می شود و آن عبارتست از توانایی تعویض سریع مسیر حرکت با حفظ تعادل و درک موقعیت. بنابراین به ترکیب مجموعه ای از سرعت، قدرت عکس العمل های سریع، تعادل و هماهنگی چابکی اطلاق می شود. (۲۰)

تواناییهای ادراکی

تواناییهای ادراکی دربرگیرنده رفتارهای شناختی و همچنین رفتارهای روانی - حرکتی است. با این وجود تواناییهای ادراکی در حیطه روانی - حرکتی مورد بحث و مطالعه قرار می گیرند. به عقیده بسیاری از محققان عملکردهای حرکتی و ادراکی غیر قابل تفکیک هستند و غنی نمودن تجارب حرکتی معمولاً تواناییهای فرد را در ساخت بندی و درک موثر وقایعی که با آنها روبرو می شود

^۱LE . Morhose & miler , 1963

افزایش می دهد . بعضی از محققان معتقدند که کارکرد موثر توانائی های ادراکی برای رشد فراگیر در حیطه های سه گانه تربیتی (شناختی ، عاطفی ، روانی - حرکتی) ضروری است . این توانائیاها ، فراگیر را در تعبیر و تفسیر محرکات کمک می کنند و باعث می گردند که فرد توانائیهای لازم جهت سازگاری با محیط پیرامون خود را بدست آورد . در جوامع امروزی به حیطه های شناختی و روانی - حرکتی بیشتر توجه می شود و برای رشد فراگیر در این حیطه ها ارزش قایل هستند . از طرفی رشد رفتارهای این دو حیطه خود متکی به رشد توانائیهای ادراکی فرد است . برای تسهیل در رشد توانائیهای ادراکی ، فرد باید سالهای اولیه زندگی خود را از بیشترین امکانات ردیابی با تحریکات حسی و تجزیه حرکات متنوع برخوردار باشد (۳۵) .

آنیتا جی هارو^۱ در کتاب طبقه بندی هدف های تربیتی توانائیهای ادراکی را در پاره سطح های زیر

طبقه بندی می کند:

۱- تمییز حسی حرکتی :

تمییز حرکتی شامل مفاهیم صحیح بدن ، سطوح بدن و اعضای بدن است . این امر همچنین ابعاد چپ و راست و قضاوت ادراکی فرد از بدن در ارتباط با اشیا و محیط را در برمی گیرد که اغلب به آن روابط فضایی گفته می شود. رفتارهایی که در حوزه این پاره سطح قرار می گیرند عبارتند از: آگاهی فرد از بدن خود و چگونگی حرکات آن ، آگاهی از موقعیت خویش در فضا و ارتباط بدن با محیط اطراف .

۲- تمییز بصری :

^۱Anita J . Harrow . 1977

این محقق تمیز بصری را شامل پنج بخش دقت بصری ، در یابی بصری ، حافظه بصری ، تمیز طرح و زمینه و ثبات بصری می داند . و اذعان می دارد که هر کدام از این موارد در توانایی تمیز بصری از اهمیت برخوردار است .

۳- تمیز شنوایی :

او همچنین تمیز شنوایی را به دقت شنوایی ، ردیابی شنوایی و حافظه شنوایی تقسیم می کند.

۴- تمیز لمسی :

وی تمیز لمسی را توانایی فرد در تشخیص نوع اجناس مختلف توسط حس لامسه تعریف می کند .

۵- توانایی های هماهنگ کننده :

از نظر ج - هارو تواناییهای هماهنگ کننده تواناییهایی هستند که انجام آنها مستلزم ترکیب و هماهنگ

دو یا چند توانایی ادراکی و الگوی حرکتی است . این پاره سطح خود در اصل دربرگیرنده تواناییهای

هماهنگی بین حرکات دست و چشم و حرکات پا و چشم است . (۳۵)

تواناییهای ادراکی - حرکتی

در سالهای اخیر دانش پژوهان در رشته های مختلف علمی مطالعات وسیعی را پیرامون تواناییهای

ادراکی و رفتارهای حرکتی انجام داده اند و واژه رفتار « ادراکی - حرکتی » از سوی محققین برای

نشان دادن واکنش متقابل بین برون داد و درون را در رفتار حرکتی بکار می رود . از این رو محققین

رفتار ادراکی - حرکتی را استخراج اطلاعات پالایش شده برای کنترل بعضی رفتار آشکار فرد تعریف

می کنند. (۱۹)

با توجه به اینکه روز بروز به روابط ادراکی - حرکتی توجه بیشتری می شود ، این تصور بوجود آمده

که چون حرکات ارادی تا اندازه ای بستگی به توانایی های ادراکی دارد ، کلیه توانایی های ادراکی را

می توان به وسیله تمرین یک برنامه حرکتی مخصوص توسعه و گسترش داد (۱۹). در طی سالهای
متمادی روش های گوناگونی برای کودکان و دانش آموزانی که دچار نوعی اختلال در امر یادگیری
هستند ، پدید آمده است .

برخی از این روش ها به گونه ای است که برای دانش آموزان با ضایعات مغزی و پاره ای دیگر برای
دانش آموزانی که ظاهراً مشکل حسی ندارند و دچار ضایعه مغزی نیستند و احتمالاً هوش طبیعی یا
بالتر از آن برخوردار می باشند ، اما نمی توانند بخوانند یا ریاضیات را درک کنند ، یا در زمینه درسی
خاص پیشرفت نمایند ، مناسب است (۱۵).

یکی از این روش ها روش ادراکی - حرکتی است . طرفداران این روش کفارت ، گتمن ، برچ^۱
معتقدند که یادگیری حرکتی مبدا یادگیری است ، و فرایندهای ذهنی عالیترا پس از رشد مناسب
سیستم حرکتی و سیستم ادراکی و همچنین پیوندهای ارتباطی میان یادگیری حرکتی و ادراکی بوجود
می آید . دکتر نیول کفارت^۲ یکی از مشهورترین پیشتازان در روش ادراکی - حرکتی است و عقیده
دارد که یادگیری های حرکتی بر هوش و تحصیلات موثر است . مفارت نظریه خود را به گونه ای
تنظیم کرده است که از آن فعالیت ها و اقداماتی برای ترمیم یا اصلاح نارسائیهای تشخیص داده شده
، نتیجه می شود. کفارت در کتابش نظریه ای جالب و خواندنی درباره اعمال سیستم اعصاب ارائه
کرده است. این نظریه بر اساس تغییراتی تنظیم شده است که او در نظریه هب^۱ داده است . او در این
نظریه توضیح می دهد که چگونه فرایندهای رفتاری بر اساس فرایندهای عصبی و تغییرات آن رشد
می کند و نیز چگونه پیوند ادراکی - حرکتی که به نظر وی در رشد فرایند کلی یادگیری اهمیت

^۱Kephart , Getman , Barch

^۲Dr. Newel kephart , 1971

بسزائی دارد، حاصل می شود. کفارت از رشد هماهنگی چشم و دست به عنوان نمایشی از چگونگی پیوند ادراکی - حرکتی یاد می کند که ذیلاً به اختصار به آن اشاره می شود.

هنگامی که نوزاد در ابتدا دستش را حرکت می دهد این حرکت تصادفی و اتفاقی است و از نظر جهت و معنا محدود است . اما کودک زمانی به چیزی دست می زند ، چشمش دست را دنبال می کند ، در واقع بین اطلاعات بینایی و بساوایی ارتباط برقرار می سازد . چشم او می آموزد که ببیند آنچه را که دست احساس می کند . این تجارب سازنده اولین پله در هماهنگی چشم و دست است که در حقیقت باید گفت هماهنگی دست و چشم می باشد ، زیرا در این جا دست نقش اصلی تری را ایفا می کند . اما زمانی که کودک یادگیری از طریق بینایی را شروع می کند ، چشم برتری می جوید ، زیرا کارایی آن بیشتر است . همچنانکه یادگیری های کودک از طریق چشم گسترش می یابد ، دستش هماهنگ با چشم اما عقب تر از آن حرکت می کند و به عبارت دیگر در اینجا دست (حرکت) تایید کننده تجارب چشم (ادراک) کودک است . در طول این تجارب کودک می آموزد که بر چشمانش بر آنچه از طریق بینایی در می یابد اعتماد کند ، و کمتر از دست های خود مگر در موقعیت های جدید یا غیر عادی بهره جوید و به عبارت دیگر در این مرحله کودک در بسیاری از موارد صرفاً به ادراکات بینایی متکی می گردد . این مرحله از کاربرد چشم و دست را در اصطلاح هماهنگی « چشم و دست » می خوانند . همچنانکه کودک تجارب بیشتری کسب می کند آگاهیهای ادراکی و حرکتی او بیشتر با هم نزدیک و مرتبط می گردد ، و او می تواند به گونه ای خودکار و بدون شک و تردید یکی را جانشین دیگری کند . کودک ممکن است گاهی دستش را برای اطمینان بیشتر یا در موقعیت های ناآشنا و جدید به کاربرد. باید بنخاطر داشت که در کودکان عادی اطلاعات

حرکتی و ادراکی پیوند نزدیکی با هم می یابند ، و در بیشتر مقاصد عملی به گونه ای یگانه جلوه می نمایند . کفارت نکته اخیر را پیوند « ادراکی - حرکتی » می نامد. کفارت معتقد است که کودکان نیازمند پیوند های بسیاری در میان اطلاعات ادراکی و حرکتی هستند. او می گوید بسیاری از کودکان در سالهای نخستین تحصیل این فرایند را به گونه ای مؤثر کامل نمی کنند . بنابراین نمی توانند در حد ضرورت با برنامه های درسی و کلاسی ارتباط برقرار کنند . کفارت عقیده دارد که بایستی ادراک با حرکت پیوند یابد ، نه حرکت با ادراک . نکته دیگری که از نظر کفارت در مسیر یادگیری اهمیت دارد ، توانایی برقراری ارتباط بین تصویر و زمینه است . این ارتباط بستگی به رشد مناسب و قبلی پیوند ادراکی - حرکتی دارد . توانایی جداسازی تصویر از زمینه به معنی توانایی تمرکز یا دقت بر مواد اصلی و مهم و میز معنی رها کردن سایر جنبه های پیرامونی است . این نکته بدان معنا نیست که فرد تمام آگاهی و هوشیاری خود را نسبت به زمینه از دست می دهد ، بلکه فرد باید قادر باشد درصد کمتری از توجه و هوشیاری خود را به زمینه و درصد بیشتری را به تصویر اختصاص دهد . به نظر کفارت کودکان ناآرام و گوشه گیر در تشخیص تصویر از زمینه نسبت به سایر کودکان مشکل بیشتری دارند . کفارت معتقد است که رشد کودک با کنترل حرکات شروع می شود و مراحلی چون کشف منظم ، ادراک مسائل ، ترکیب و تکمیل دریافت های حسی و در پایان تشکیل مفاهیم را طی می کنند.

او می گوید هر مرحله از مرحله پیشین کاملتر و پیچیده تر است و کودکان عادی این مراحل را بسادگی و با ترتیب درست طی می کنند . اما در مورد دانش آموزان با اختلالات یادگیری ممکن است در مراحل رشد ، انتظامی رخ دهد . او ابراز می دارد که می باید روند رشد از طریق روش های آموزشی - روانی بازسازی می شود.

او در این زمینه می گوید برنامه ریزی آموزشی - روانی که برای بازسازی روند رشد کودکان با اختلال یادگیری مورد نیاز است . بایستی حداقل بر اساس نتایج حاصل از اجرای سه و گاه چهار آزمون بر کودک تنظیم گردد که عبارت است از :

۱- وسیله اندازه گیری ادراکی - حرکتی کفارت^۱ (۱۵) .

۲- آزمون درک بینایی فراستینگ^۲ (۱۵) .

۳- آزمون تواناییهای زبانی - روانی ایلی نویز^۳ (۱۵) .

۴- آزمون تشخیص شنوایی وپمن^۴ و نیز مشاهدات دقیق و همه جانبه کودکان (۱۵) .

نظریه های رشد حرکتی

در این قسمت چهار نظریه مهم در باره رشد حرکتی را بیان می کنیم (۱۹) .

۱- نظریه دید حرکتی گتمن^۵

در این نظریه ، دید یا ادراک از طریق یادگیری بدست می آید . در مدل پیشنهادی گتمن ، هر سطح یا ردیف از سلسله حرکتی تشکیل شده است که عبور موفقیت آمیز از هر مرحله رشد ادراکی - حرکتی کودک را نشان می دهد . فعالیتها و حرکات هر سطح با هم ترکیب و در سطح بالاتر استفاده می شوند.

^۱Kephart

^۲Frostig

^۳Illinois

^۴Wepman

^۵Gettmans visiom . tor theory , 1965

در سطح پاسخ بازتابی ، کودک زندگی خود را با واکنشهای بازتابی و غیرارادی آغاز می کند . بازتاب تونیسیتیه گردن ، بازتاب چنگ زدن ، از جا پریدن ، دو سویه ، بازتاب عضله ساکن (میو تاتیک) و بازتاب ایست - جنبشی (سکونی - حرکتی) یا آمادگی برای عمل و بازتاب ایست - جنبشی (سکونی - حرکتی) یا آمادگی و بازتاب چشم در مقابل نور در این سطح قرار دارند . سطح حرکتی عام ، حرکات انتقالی از قبیل خزیدن ، چهار دست و پا رفتن ، پرش و دویدن را در بر می گیرد. کامل کردن این فعالیت ها ضروری است و در این مرحله کودک به فعالیت شدید نیاز دارد. سطح حرکتی خاص ، حرکاتی مانند روابط چشم و دست ، دو دست ، دست و پا را در بر می گیرد. این حرکات پیچیده تر از سطح دوم هستند و به هماهنگی نیاز ندارند . برای کودکان باید فرصت هایی فراهم شود که حرکات ظریف مختلفی مانند بریدن کاغذ ، بستن بند کفش ، تکمیل اشکال ، رنگ آمیزی اشکال و غیره را تمرین کنند. در سطح حرکتی چشمی ، کودک باید حرکات چشمها مانند تثبیت ، تعقیب ، چرخش و جابجایی را کنترل کند . حرکات مذکور به آموزش نیاز دارند و باید در تمام جهات و از هدفی به هدف دیگر انجام گیرد.

در سطح گفتاری - حرکتی کودک باید گفتار تقلیدی و رور کردن و گفتار کامل را انجام دهد . سطح تجسمی به توانایی یادآوری تجربیات دیداری ، شنیداری ، لامسه ای و حرکتی گذشته مربوط می شود. این عمل باید در غیاب محرک های حسی انجام گیرد. به این سطح تصویر سازی یا شبیه سازی ذهنی هم گویند . در سطح دید یا ادراک تجربیات سطوح و مراحل پیشین با هم ترکیب و ادراک را سبب می شوند. بنابراین ادراک ، ماحصل یادگیری کامل مراحل قبلی است و ادراک از طریق رشد مهارت های حرکتی - ادراکی پیشین بوجود می آید . سطح شناخت ، ادراک ها و مفاهیم بسیار مجرد و ذهنی را در بر می گیرد که بر یادگیری موفقیت آمیز سطوح پیشین استوار است .

۳- نظریه حرکت آفرینی بارش^۱

نظریه وی در سه بخش، تئوری حرکت آفرین، آموزگار حرکت آفرین و اهداف برنامه آموزشی حرکت آفرین تدوین شده است. بارش در نظریه خود، یادگیری را به کارایی حرکتی و اجرای درست الگوهای بنیادی حرکت وابسته می داند، از نظر او حرکت یک متغیر مهم در یادگیری کودکان و هر گونه شناخت وابسته به کارایی حرکتی است و نارسایی یادگیری با حرکت اصلاح می شود. وی ده فرض اساسی را پایه و بنیان بخش نخست نظریه حرکت آفرین خود قرار داده است. در این ده فرض وی می کوشد که اهمیت و نقش حیاتی حرکت را در بقاء، سازش محیطی، تحمل فشار، کسب اطلاعات شناختی، کارایی دستگاههای حسی - حرکتی به عنوان کلید اصلی زندگی و یادگیری کودک بیان کند. در بخش دوم یعنی آموزگار حرکت آفرین، وی از شیوه و نگرشهایی نام می برد که برای معلم ضروری است. وی به اهمیت حرکت و تغییر مکان در یادگیری، توانایی ایجاد تغییرات مناسب محیطی و آموزشی، درک اهمیت حالت تن و استفاده از مراحل رشد حرکتی کودک تأکید می کند. در بخش سوم نظریه های یعنی اهداف برنامه آموزش حرکتی بارش معتقد است که کارایی حرکتی، کارایی تحصیلی را موجب می شود و در برنامه پیشنهادی خود بر تماس، دستکاری مواد محیطی و آگاهی بدنی تأکید دارد، برنامه کار ورزی و حرکتی او تمرینات مختلف هماهنگی، توازن، ادراک و بازشناسی شکل، حافظه دیداری، قدرت، شناخت بدن، ادراک دیداری، شنیداری و لامسه ای، انعطاف پذیری و موزونی حرکات را در بر می گیرد.

۳- نظریه سازماندهی مجدد نظام عصبی

^۱ Barsch movigenic theor, 1965 - 1968

دمن ودلاکاتو^۱، پزشک و روان شناس، معتقدند که رشد دستگاه عصبی دارای نظم و الگوی پیش بینی پذیری است. در انسان رشد این دستگاه تا هشت سالگی کامل می شود و توقف رشد آن در هر مرحله مشکلاتی را ایجاد می کند. در این دیدگاه، آمادگی خواندن به دستگاه کامل عصبی مربوط است. ۷۰٪ کودکانی که دستگاه عصبی آنها کفایت لازم را ندارند از محرومیت های محیطی ناشی می شود. روش درمانی وی، سازماندهی مجدد اعصاب مرکزی است که با تکیه بر برنامه های حرکت درمانی، بازآموزی عصبی - عضلانی مانند غلت زدن، خزیدن به شکل های مختلف، چهار دست و پا راه رفتن و راه رفتن کوشش می کردند تا الگوهای حرکتی را از بخش های پایین قشر مغز بسیج کنند و به کار گیرند. در این نظریه نظام عصبی در مراحل خاصی رشد می کند. مرحله نخست شامل سطح نخاع و بصل النخاع است و کودک در این مرحله حرکات بازتابی طبیعی را نشان می دهد و وجود چنین بازتابهایی نشانه نظام عصبی سالم و بهینه است. در سطح پل مغزی وضعیت بدن در خواب همراه با تسلط سمت راست یا چپ و تشخیص جوانب مشخص می شود در سطح مغز میانی، کودک باید قادر باشد به شیوه ای راحت، موزون، ضربداری و چهار دست و پا برود. در سطح چهارم، کرتکس یا قشر مغز، حرکت های ملایم، موزون و متعادل به ویژه در راه رفتن نشانگر رشد صحیح در قشر مغز است. در نهایت تسلط یک سمت بدن یا غلبه طرفی (جانبی) بالاترین مرحله تکامل دستگاه عصبی است. دلاکاتو غلبه جانبی را دلیل طبیعی بودن سازمان عصبی می داند و آشفتگی در این غلبه، باعث آشفتگی یادگیری می شود. این حالت را با تمرین مجدد الگوهای حرکتی و برگرداندن شخص به مراحل اولیه رشد زیستی حرکتی و سازماندهی مجدد اعصاب می توان برقرار کرد. بر این اساس وقتی نظام عصبی کامل می شود مشکل یادگیری از بین می رود.

¹Doman & Delacato, 1960

۴- نظریه حرکتی - ادراکی کفارت

هدف کفارت^۱، مطالعه رشد جسمی و حرکتی کودکان دارای نارسایی یادگیری بود بر خلاف سه نظریه قبلی بر روی رشد ادراکی - حرکتی مطلوب تأکید می کرد، وی معتقد بود که فرایندهای ادراکی - حرکتی کودکان با هم مثل یک واحد عمل می کنند و رفتار حرکتی پیش نیاز رفتارهای بعدی است. بر این اساس عدم رشد بهینه برخی مهارت های ادراکی - حرکتی منجر به رشد ناهنجار و تمرینات ادراکی - حرکتی باعث رشد طبیعی ادراک می شود. کفارت از رشد هماهنگ چشم و دست به عنوان یک روند پیوند ادراکی - حرکتی نام می برد.

بنابراین کنترل حرکات اولین مرحله رشد ادراکی - حرکتی است و حرکات پایه زیر را در برمی گیرد. حفظ حالت تن یا بدنی وضعیتی است که کودک باید بتواند شکل آرام و حالت یا وضعیت بدنی متعادل یا اندام های ویژه ا یرا قبل از عمل به دست آورد. تشخیص جوانب یا جانبی عمل کردن دومین حرکت پایه ای است که کودکان باید هنگام انجام کار بدانند که چه زمانی از سمت چپ یا راست بدن و اندام های مربوط به آن استفاده کند.

در توانایی حرکتی - ادراکی جهت یابی کودک باید بتواند جهت چپ و راست اشیاء را نسبت به هم در فضا تشخیص دهد و بالاخره در تصور یا آگاهی بدنی کودک باید دانش لازم را درباره بدن خود به دست آورد زیرا آگاهی بدنی برای برقراری ارتباط با محیط ضروری است. کودک حرکات پایه خود را به ساختهای مکانی زیر تعمیم می دهد:

کودک با تعمیم حرکتی تعادل بدنی خود را در حرکات مختلف کنترل و حفظ می کند و با رابطه بدن و نیروی گرانش آشنا می شود. کودک با انتقال و جابجایی قادر می شود خود و اشیاء را جابه جا کند

و با انتقال تعادل به مهارت های حرکتی انتقالی مانند راه رفتن به کشف روابط بیشتر در محیط دست می یابد. کودک از طریق تماس، رسیدن، گرفتن و دستکاری اشیا و اجسام محیطی اطلاعات کسب می کند. دانشی که از طریق تماس و دستکاری اشیا و پی بردن به خواص آنها به دست می آید به ادراک شکل نیز کمک می کند. هم چنین کودک از طریق گیرش و رانش یا دریافت و دفع به اشياء متحرکی که به سوی او می آیند واکنش نشان می دهد یا با جسم متحرک تماس و آن را می گیرد یا خود را از جسم متحرک دور می کند.

ساخت زمانی نیز با پاسخهای حرکتی شروع می شوند و ضمن استمرار به شکل مفهوم درمی آیند. فعالیت های حرکتی که کودک با هم در یک زمان انجام می دهد، مثلاً، وقتی کودک حرکت دو دست، دوپا و غیره را با هم ترکیب و در یک زمان اجرا می کند به همزمانی یا توامانی دست می یابد. کودک با انجام حرکاتی مانند قدم زدن، پریدن و سخن گفتن که ریتم و وزن دارند به ریتم یا موزونی ادراک پیدا می کنند. وزن یک مقیاس زمانی به معنی فاصله های زمانی مساوی است. کودکان با انجام حرکات فوق به آگاهی از یک واحد زمانی دست می یابند. توالی یا تسلسل سومین ساخت زمانی است که کودک ضمن فعالیت های حرکتی می آموزد این حرکات ترتیب زمانی دارند و باید یک سری حرکات بدنی به صورت سریالی و پی در پی انجام گیرد.

آزمونهای حرکتی

۱-۱- آزمون اندازه گیری ادراکی - حرکتی کفارت

کفارت و روچ^۱ در سال ۱۹۶۶ وسیله ای برای تشخیص اختلالات یادگیری ساخته اند از این وسیله

برای سنجش میزان اختلالات در کودک قبل از تنظیم برنامه ترمیمی ، استفاده می شود.

سازندگان آن معتقدند که این وسیله یک آزمون نیست بلکه وسیله اندازه گیری است که به آزمایشگر

اجازه مشاهده طیف وسیعی از رفتارها و حالات کودک را در یک مجموعه نظم می دهند.

نحوه اجرا و چگونگی تغییر و تفسیر نتایج بدست آمده در کتاب روچ و کفارت (۱۹۶۶) آمده است

. وسیله اندازه گیری ادراکی - حرکتی کفارت شامل امتحان یا مشاهده در پنج زمینه عمده به ترتیب

زیر است :

۱- حالت و تعادل :

در این زمینه چهار نمره یا درجه منظور می گردد . بدین معنی که سه نمره برای راه رفتن بر نرده

چوبی که شامل راه رفتن به جلو ، عقب و به پهلو است . همچنین یک نمره برای توانایی پریدن که

شامل پریدن با دو پا یا یک پا است ، در نظر گرفته می شود.

۲- تصویر بدنی و تشخیص تفاوت :

در این مورد پنج نمره یا درجه برای هر یک از موارد زیر که به خوبی انجام گیرد ، منظور می گردد :

الف- شناسایی قسمت های مختلف بدن ؛

ب- تقلید حرکات ؛

ج- تعقیب هدف؛

د- دو تمرین در ارتباط اب تناسب اندام ؛

ه- فرشته در برف

۳- پیوند ادراکی - حرکتی :

در این زمینه هفت نمره یا درجه منظور می گردد . چهار نمره برای فعالیت های مربوط به تخته سیاه که شامل رسم یک دایره ،رسم دو دایره (همزمان و هر کدام با یک دست)رسم خط از چپ به راست و از راست به چپ و نیز رسم خطوط عمودی است . سه نمره نیز برای موزون نوشتن است ، که شامل تناسب حروف ،روانی حرکت و تغییر جهت در نوشتن می باشد.

۴- کنترل چشمی :

در این مورد چهار نمره یا درجه منظور شده است . در این آزمایش کودک اول با دو چشم ، سپس با چشم راست ، پس از آن اب چشم چپ و در آخر مجدداً با دو چشم حرکت و نزدیک می شود ، تعقیب می کند.

۵- درک شکل :

در این زمینه دو نمره یا درجه منظور می گردد. کودک باید هفت شکل را که قبلاً آماده شده است کپی کند به کودکان پنج تا شش سال شکلهای ۱ تا ۴ ، کودکان شش تا هفت سال شکل های ۱ تا ۵ و کودکان هفت سال و بالاتر تمام هفت شکل داده می شود . کودک این شکل ها را با مداد بر کاغذی سفید کپی می کند و بر اساس چگونگی کپی کردن نمره می گیرد (۱۵).

با توجه به آنچه که در این قسمت آمده است ، به نظر می رسد که کفارت به تواناییهای بینایی - حرکتی برای رشد مهارت های یادگیری و موفقیت در مدرسه و همچنین ایجاد تفکر انتزاعی اهمیت اساسی داده است ،نقش و توانایی شنوایی و آموزش آن را تا حد زیادی نادیده انگاشته است . نگارندگان در پرتو تجربه عملی خود با کودکان با اختلالات یادگیری ،کاربرد دستورالعمل های

کفارت را برای آن گروه از کودکان که مشکلات حرکتی یا هماهنگی حرکتی دارند تأکید می کنند به شرط اینکه آموزش های دیگر نیز مورد توجه قرار گیرد.

۲- آزمون تواناییهای حرکتی لینکلن - اوزرتسکی

در واقع چهار چوب این آزمون مقیاس توانایی حرکتی است که توسط اوزرتسکی روسی ساخته شده است . این آزمون بر اساس سطوح سنی ۴ تا ۱۶ سال ساخته شده که دارایشش خرده آزمون بود . و به عقیده اوزرتسکی شش حوزه را مورد ارزیابی قرار می داد که به ترتیب ، هماهنگی کلی ثابت ، هماهنگی دستی پویا ، سرعت حرکت ، حرکات ارادی همزمان ، نا هم حرکتی و هماهنگی کل پویا می باشد.

این مقیاس توجه بسیاری از محققین را به خود جلب کرده و در سال ۱۹۶۴ ادگاردال^۱ نسخه پرتغالی آن را به زبان انگلیسی برگرداند . سرانجام اسلوان^۲ در سال ۱۹۶۶ آن را با توجه به هنجارهای آمریکایی تهیه و تنظیم نمود. (۳۱)

آزمون رشد حرکتی لینکلن - اوزرتسکی برای سنجش و اندازه گیری تواناییهای حرکتی در سنین ۵/۵ تا ۱۴/۵ سال طراحی شده است . این آزمون در سال ۱۹۵۰ بعد از انجام یک رشته تحقیقات روی مقیاس اوزرتسکی ساخته شد که با حذف ۴۹ ماده از مقیاس اولیه مقیاسی مرکب از ۳۶ ماده باقی ماند . این آزمون بطور انفرادی اجرا می شود و در ۳۶ ماده ، مهارت های حرکتی فراوان و مختلفی مانند چابکی انگشت ، هماهنگی چشم و دست ، فعالیت عضلات بزرگ ، دستها ، بازوها و تنه و پاها و نیز قابلیت حرکتی مربوط به طرفین بدن را اندازه گیری می کند. (۱۶).

^۱Edgar Dahl , 1946

^۲Slowan

از ۳۶ سؤال این آزمون ، ۲۱ سؤال ، سرعت انگشت و تردستی را ارزیابی می کند . ۷ سؤال به آزمونهای تعادل بدن مربوط می شود و ۸ سؤال دیگر هم در میان سایر مقوله تقسیم شده اند . در تحلیل نتایج این آزمون باید به این حقیقت توجه شود که بر سرعت انگشت انگشتان و تردستی و همچنین تعادل بدن به شدت تأکید شده است . زمانی که تمام آزمون ارائه می شود و نتایج حاصل ، اطلاعاتی بدست می دهد که بیشتر به توانائی دانش در این دو حوزه مهارتی مربوط می شود تا هر حوزه دیگر (۷)

همانطور که از عنوان این آزمون بر می آید ، این آزمون ، یک شاخص رشد حرکت یاست . اطلاعات اخیر مؤید آن است که منحنی مهارت های یاد شده در گستره سنی ۵/۵ الی ۱۴/۵ سال دارای شیب صعودی نسبتاً ثابت ولی تدریجی است . تشخیص میزان رشد حرکتی آزمودنی به عنوان مکمل برای سایر آگهیها در زمینه هایی مانند رشد ذهنی ، اجتماعی ، هیجانی می تواند شناخت کلی آزمودنی را تسهیل کند (۱۶).

در حقیقت پایه و اساس آزمون لینکلن - اوزرتسکی را مقیاس اوزرتسکی تشکیل یم دهد . بدین صورت که آزمونهای اولیه اوزرتسکی د ابتدا بر روی ۴۱۰ کودک استاندارد شد . اما بعد ها نمونه اولیه این آزمون بر روی هزاران کودک انجام شد. تجربه آزمون اوزرتسکی شبیه آلفرد بینه در اواخر قرن ۱۹ بود . بدین طریق که در ابتدا نتایج آزمون با اندازه های ساخت بدن و هوش مغایرت داشت . ولی بعدها میتینگ و همکارانش در سال ۱۹۳۶ در انگلستان ، تعدیل هایی در آزمون اوزرتسکی انجام دادند . در سال ۱۹۴۶ فرم تعدیل شده این آزمون ، ابتدا توسط دال در آمریکا ارائه شد . (۲۶) . و بعد از آن اسلوان در سال ۱۹۵۵ در ایالات متحده در دانشگاه ایلی نویز این مقیاس را مورد تجدید نظر

مناسبی قرار داد و به هنجار یابی آن بر اساس یک نمونه ۷۴۹ نفری از دختران و پسران ۶ تا ۱۴ سال پرداخته است. (۱۵).

اگر چه مقیاس رشد حرکتی لینکلن - اوزرتسکی د ر گذشته بطور متداول برای ارزیابی توانایی حرکتی عقب مانده های ذهنی بکار می رفت و افرادی مثل فالرز از این آزمون تجدید نظر شده برای بررسی و مطالعه دخترانی که از نظر ذهنی معیوب بودند استفاده کرد و به این نتیجه رسید که این مقیاس بایستی بیشتر از این مورد تجدید نظر قار گیرد و بصورت آزمون های استاندارد شده درآید و یا تحقیقات کامل در سال ۱۹۴۹ که در رابطه با ۵۴ آزمودنی عقب مانده ذهنی صورت گرفت ، حاکی از این بود که این مقیاس می تواند نارسائیهای ذهنی ، اعم از مادرزادی و محیطی را تشخیص دهد . ولی اسلوان از این مقیاس برای تعیین رابطه بین هوش و مهارت حرکتی در مورد آزمودنی های معمولی و عقب مانده ذهنی استفاده کرده و نتیجه گرفت که در تمام ۶ آزمودنی فرعی یعنی هماهنگی عمومی ایستا ، هماهنگی دستها در حرکت ، هماهنگی عمومی پویا ، سرعت حرکت ، چگونگی انجام حرکات اختیاری و دقت در حرکات بچه های معمولی پیوسته بهتر از بچه های دچار ضعف ذهنی بوده اند و از طرفی مهارت حرکتی با بهره هوشی به طور کلی مربوط است (۲۰) . اسلوان همچنین خاطر نشان می سازد که اگر قرار است مقیاس اوزرتسکی در تحقیقاتی از این نمونه مورد استفاده قرار گیرد . لازم است این آزمودنی برای نمونه های بزرگتر و در شرایط جغرافیائی متفاوتی میزان و اجرا شود (۱۶).

برای بررسی پایائی آزمون لینکلن - اوزرتسکی از روش دو نیمه کردن بهره گرفته شد و ضریب پایائی هر سال از گستره سنی ، بر اساس فرمول اسپیر من ، براون محاسبه گردیده است . ضریب پایائی کلی آزمون یاد شده برای تمامی گستره سنی پسران ۹۶٪ و برای دختران ۹۷٪ می باشد .

در خصوص روائی آزمون لینکلن - اوزرتسکی دو نوع روائی یعنی روائی محتوا و روائی ساختار (سازه) مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. در بررسی روائی محتوا هدف آنست که دریابیم آیا این آزمون کفایت حرکتی و یا مهارت حرکتی کودکان را اندازه گیری می کند. به عبارت دیگر، در این بررسی هدف تعیین میزان تناسب مواد آزمون در سنجش و اندازه گیری مهارتهای حرکتی کودکان است. این مهم معمولاً از طریق هیأت داوران متخصص صورت می پذیرد و بر همین اساس و به دلایلی که قبلاً ذکر گردید تنها ۳۶ ماده از مواد مقیاسی ۸۵ ماده ای اوزرتسکی که در واقع قابلیت مناسبتری در تمیز و تشخیص عملکرد حرکتی کودکان سنین مختلف داشتند انتخاب گردید.

ضمناً به لحاظ مقدار بالای ضرایب پایایی کل آزمون برای تمامی گستره سنی می توان نتیجه گرفت که این آزمون از ثبات درونی بالایی برخوردار می باشد و همین امر نشانگر آن است که ما با آزمونی مواجه هستیم که تمام مواد و ویژگی با ویژگیهای یکسان را اندازه گیری می کند (۱۶).

لازم به توضیح است که از جمله چاپ آن بوسیله کرشنر و دوسویکز^۱ صورت گرفته است که در این مواد آزمون تغییر و مدت زمان اجرای آن کاهش یافته است (۲۶). بعدها در سال ۱۹۶۶ این آزمون توسط استات^۲ مورد تجدید نظر قرار گرفت و اصلاح شد. اصلاحیه استات شامل سه عامل بود که پنج تکلیف را در بر می گرفت. (۲۶).

۳- آزمون تواناییهای حرکتی برونیکز - اوزرتسکی^۱

آخرین تجدیدی نظر بر روی آزمون اوزرتسکی (شکل ویرایش شده لینکلن) توسط رابرات اچ. برونیکز انجام شد.

^۱Kershner & Dusewicz

^۲Stat

دکتر برونینکز تهیه آزمون برونینکز - اوزرتسکی را در سال ۱۹۷۲ آغاز نمود و در سال ۱۹۷۸ گزارش نهایی به همراه نتیجه تجدید نظر شده را ارائه کرد. برونینکز آزمون خود را تا اندازه ای بر آزمونهای حرکتی که با آزمون اوزرتسکی تطبیق داده شده بود بنیان نهاد اگر چه این دو آزمون شباهت هایی دارند ولی از نظر محتوا، ساختار و کیفیت تکنیکی با همدیگر فرق دارند .

کودکان ۴/۵ الی ۱۴/۵ ساله را مورد سنجش قرار می دهد . مجموعه کلی آزمون شامل ۸ خرده آزمون یعنی ۴۶ مورد جداگانه ، نمایه ای وسیع از مهارت حرکتی با کیفیتی مناسب از اندازه های مجزای مهارت های حرکتی درشت و ظریف را فراهم می آورد . توضیح این ۸ خرده آزمون در زیر ارائه می گردد:

- خرده آزمون ۱: سرعت دویدن و چالاکی (۱ ماده) که سرهت دویدن را در مسیر معینی می سنجد .
- خرده آزمون ۲: تعادل (۸ ماده) که سه ماده تعادل ایستا و ۵ ماده دیگر تعادل را در هنگام راه رفتن (تعادل پویا) می سنجد.
- خرده آزمون ۳: هماهنگی دو جانبی (۸ ماده) که ۷ ماده هماهنگی متوالی و همزمان اعضای فوقانی بدن را با اعضای تحتانی و ۱ ماده دیگر هماهنگی اندام های فوقانی بدن را می سنجد.
- خرده آزمون ۴: قدرت (۳ ماده) که قدرت شانه ، بازوها و شکم و پاها را می سنجد.
- خرده آزمون ۵ : هماهنگی اندام های فوقانی (۹ ماده) که ۶ ماده هماهنگی دیداری با حرکات بازوها و دستها و ۳ ماده هم دقیقاً حرکات بازوها و دستها و انگشت ها را می سنجد .
- خرده آزمون ۶: سرعت واکنش (۱ ماده) که توانایی سرعت واکنش به یک محرک دیداری متحرک را می سنجد.

خرده آزمون ۷: کنترل دیداری حرکتی (۸ ماده) که توانائی هماهنگی دقیق درست و حرکات چشم را می سنجد.

خرده آزمون ۸: سرعت و چالاکی اندام های فوقانی (۸ ماده) که چالاکی دست و انگشت ها و سرعت دستها و بازوها را می سمجد.

اما خلاصه فرم آن ۱۴ مورد از مجموعه کل آزمون را دربر می گیرد که خلاصه ای از مهارت های عمومی حرکتی را شامل می شود :

چهار خرده آزمون مهارت های حرکتی درست

سه خرده آزمون مهارت های حرکتی ظریف

یک خرده آزمون مهارت حرکتی درشت و ظریف را می سنجد.

آزمون برونینگز - اوزرتسکی مقیاس سودمندی است که مریبان و متخصصین کلینیکی و محققان را در سنجش مهارت های حرکتی دانش آموزان و انجام برنامه های آموزشی و تربیت بدنی و همچنین تشخیص اختلالات جدی حرکتی و معلولیت های رشدی یاری می نماید. این آزمون برای گروههای سنی ، دارای نمره استاندارد شده هست و برای هر یک از ۸ خرده آزمون ، معادل سازی سنی دارد. اجرای مجموعه کل آزمون ۴۵ تا ۶۰ دقیقه برای کودکان عادی بطول می انجامد و نرم خلاصه آن به ۱۵ تا ۲۰ دقیقه نیاز دارد .

این آزمون از روائی و اعتبار لازم برخوردار است . بطوریکه ضریب اعتبار نمره های آزمون برونینگز - اوزرتسکی و آزمون کرنیش^۱ در بررسی مهارت های حرکتی در مورد مهارت های حرکتی ۱۲ کودک ۵ تا ۱۳ ساله برابر ۹۰٪ بوده است .

وردربری . جی . ام . اس . و . پاین . وی . گ^۱ فرم کوتاه و بلند تست تواناییهای حرکتی برونینکز -
اوزرتسکی را در مورد ۴۸ دانش آموز بکار برده و با استفاده از تجزیه و تحلیل آماری در مورد داده ها
نتیجه گرفتند که رابطه ای قوی و مستقیم میان نمرات فرم کوتاه و بلند وجود دارد (۶) .
در پایان لازم به توضیح است که مقیاس کارایی حرکتی برونینکز - اوزرتسکی در سال ۱۹۸۷ بوسیله
دپاف و سمان^۲ بعنوان یک تست توانایی حرکتی که غالباً در رابطه با دانش آموزان معلول بکار می
رود طبقه بندی شده است و بعد از این طبق تحقیقات انجام شده تغییراتی دیگر در این تست ایجاد
نگردیده است . (۶)

کاربردهای کلی حرکتی

آزمونهای آمادگی حرکتی دارای کاربردهایی به شرح زیر می باشد :

- ۱- بعنوان عامل گروهبندی و طبقه بندی افراد در گروههای مشابه
- ۲- بعنوان ابزاری جهت تشخیص و شناخت نقاط ضعف فرد در یک یا چند عامل اجرای حرکتی
- ۳- بعنوان سنجش و ارزشیابی موفقیت های حرکتی

ابزار جمع آوری اطلاعات

برای جمع آوری اطلاعات در این تحقیق از ابزارهای زیر استفاده شده است :

- ۱- آزمون هوش رنگی ریون (۳۰)
- ۲- آزمون رشد حرکتی لینکن - اوزرتسکی
- ۱- آزمون ماتریس های پیشرونده ریون

^۱Verderber . J.M.S. & Payne .V.G 1987

^۲Depaaw & Seaman

آزمون ماتریس های پیشرونده دو فرم دارد که اولی دارای ۶۰ تصویر است و به ۵ سری ۱۲ تایی تقسیم شده است .

(سریهای E,D,C,B,A) این فرم در سال ۱۹۳۸ تهیه شده است و برای سنین ۵ تا ۶۵ سال کاربرد دارد یعنی هم روی کودکان و هم بزرگسالان آن را می توان اجرا کرد.

فرم دوم ۳۶ تصویر دارد که اکثر آنها رنگی است و در سال ۱۹۴۷ تهیه گردیده است . این فرم روی کودکان ۵ تا ۹ ساله و عقب مانده های ذهنی کاربرد دارد. هر دو فرم هم به صورت فردی و هم به صورت گروهی قابل اجرا است .

آزمون ریون تشکیل شده است از ماتریس ها با سری تصاویر انتزاعی که یک توالی منطقی را بوجود می آورند و با درجه دشواری فزاینده ای مرتب شده اند، آزمودنی باید از میان ۶ تا ۸ تصویر جداگانه پایین تصویری را انتخاب کند که ماتریس بالایی را تکمیل کند . از این آزمون در انگلستان برای انتخاب نظامیان استفاده کرده اند و درجه بندی آن در همان کشور روی گروه بزرگی صورت گرفته است ، تجزیه و تحلیل نشان داده است که اعتبار این آزمون در تشخیص عامل G (هوش کلی) بسیار بالاست (۳۸).

۱-۱- ماتریسهای پیشرونده ریون فرم رنگی کودکان

مواد آزمون

این آزمون در مجموع ۳۶ تصویر دارد که به سه مجموعه دوازده تایی A ، Ab ، B تقسیم می شوند . تصاویر از آسان به مشکل مرتب شده اند . یعنی تصاویر به ترتیب که جلو می روند. دشوارتر می شوند . تا آزمودنی به تدریج با چگونگی پاسخگویی آشنا شده و بهتر توانایی خود را نشان دهد . این آزمون در مورد افرادی که ۵ تا ۹ سال سن دارند قابل اجرا است ، علاوه بر دفترچه تصاویر ، این

آزمون دارای برگ پاسخنامه ای است که در آن مشخصات آزمودنی و سایر اطلاعات لازم نوشته می شود.

روش اجرا

قبل از آغاز آزمون لازم است مصاحبه مشاوره ای به منظور آشنایی سطحی با تواناییهای آزمودنی و کاهش نگرانیهای احتمالی و ایجاد آمادگی در او انجام می دهیم ، سپس آزماینده دفترچه تصاویر را باز کرده و تصویر بالایی صفحه اول آزمون را به آزمودنی نشان داده و می گوئیم : « این تصویر را خوب نگاه کنید » قسمتی از آن بریده شده است ، هر یک از تصاویر پائین شکل قسمت بریده شده بالا را دارد و می تواند در آنجا قرار گرفته و قسمت بریدگی را پرکند، اما همه تصاویر کوچک پائینی نمی توانند تصویر بالایی را به طور کامل تکمیل کنند.

تصویر کوچک شماره ۱، شکل لازم را دارد ، اما پاسخ خوبی نیست زیرا طرح تصویر بالایی را ندارد ، تصویر ۲ و ۵ خوب نیست ، تصویر ، سوم کاملاً غلط است ، تصویر ۶ تقریباً خوب است ، اما در این قسمت نقص دارد (قسمت سفید را با انگشت نشان می دهیم).

فقط یکی از تصاویر پائین می تواند تصویر بالا را کامل کند ، آن تصویر کدام است ؟ اگر آزمودنی جواب درست داد ، جواب او را در پاسخنامه جلو شماره همان تصویر می نویسیم و اگر پاسخ درستی نداد ، توضیحات بالا را دوباره تکرار کرده و تا آنجا ادامه می دهیم که آزمودنی پاسخ صحیح را پیدا کند.

آزمودنیهایی که در سنین بالاتری هستند یا در سنین پائین به راحتی دستورالعمل را می فهمند و نیازی به توضیحات اضافی ندارند.

پس از آن که آزمودنی پاسخ صحیح را پیدا کرد ، تصویر شماره ۲ را نشان می دهیم ، می گوئیم حال تصویری را نشان بده که می تواند این تصویر بالایی را تکمیل کند ، اگر آزمودنی پاسخ صحیح ندارد ، آزماینده به سؤال یک بر می گردد و آن را دوباره توضیح می دهد . آنگاه از آزمودنی می خواهد که پاسخ شماره ۲ را پیدا کند ، اگر پاسخ درست باشد به تصویر شماره ۳ می پردازد و به روش بالا عمل می کند.

در تصویر شماره ۴ می گوئیم :

« ابتدا تصویر بالایی را خوب نگاه کن سپس از بین ۶ تصویر پائین تصویری را پیدا کن که می تواند تصویر بالا را تکمیل کند . »

اگر آزمودنی پاسخ صحیح داد آزماینده پاسخ را تأیید می کند و به سراغ تصویر شماره ۵ می رود . بطور کلی در پاسخگویی به سئوالات ۱ تا ۵ آزماینده هر وقت لازم دانست ، می تواند به تصویر شماره یک برگردد و آن را برای آزمودنی توضیح دهد ، لذا روی تصاویر شماره ۲،۳،۴،۵ توضیح داده نمی شود . پس از تصویر شماره ۵ نیز هیچ کمکی به عمل نمی آید مگر در شروع سری B, Ab یعنی سؤال ۱۳ و ۲۵ که توجه آزمودنیها به تغییر منطقی تصاویر سریها جلب می کنیم .

اگر آزمودنی در موقع پاسخگویی نظر خود را تغییر داد مثلاً گفته بود تصویر شماره ۴ بعدگفت ۵ ، در این صورت به او می گوئیم « پاسخ درست را پیدا کن » پس از آنکه آزمودنی پاسخ خود را انتخاب کرد ، آزماینده از او می پرسد « آیا این یکی درست است ؟ » اگر پاسخ درست باشد از او می پذیریم . در جریان اجرا تصویری را که آزمودنی انتخاب می کند شماره آن را روی پاسخنامه در مقابل ردیف مربوط به همان تصویر می نویسیم .

تصریح دستورالعمل

۱- باید توجه داشت که آزمودنی تصاویر را به ترتیب شماره جواب دهد و تصویری را جا نیاندازد

زیرا در این صورت جوابهای بعد از آن ردیف اشتباهی نوشته خواهد شد، لذا در صورت مشاهده

این امر، تذکر لازم داده می شود.

۲- آزماینده بیش از آنچه که در دستور العمل اجازه داده شده است، حق ندارد به آزمودنی کمک

کند یا توضیحات اضافی بدهد.

۳- کل زمان آزمون برای اجرای ریون رنگی کودکان ۳۰ دقیقه است ولی اگر آزمودنی قبل از موقع

تمام کرد، زمان صرف شده را در زیر پاسخنامه در خانه مربوطه یادداشت می کنند.

(زمان پس از ادامه تصویر شماره ۲ به حساب می آید). در بعضی از اجراها برای این آزمون زمان

در نظر گرفته نمی شود (۲۸).

۲- اجرای آزمون رشد حرکتی لینیکلن - اوزرتسکی

الف- وسایل و تجهیزات لازم :

داشتن اتاقی نسبتاً بزرگ بسیار مطلوب است و بهتر است که اتاق خالی از اشیای اضافی مثل قفسه

کتاب، فرش و غیره باشد. کف آن نبایستی صیقلی باشد تا از سرخوردن آزمودنیها جلوگیری شود.

از آنجایی که آزمودنی حق ندارد با پای برهنه نسبت به انجام آزمون اقدام نماید باید کفش آزمودنیها

کنترل شود. گرچه کنترل کفش آنها دشوار است ولی باید سعی شود در صورت امکان از کفش پاشنه

پلاستیکی استفاده شود تا آزمودنی صدمه نبیند.

میزی نسبتاً بزرگ و صندلی با پشتی صاف مورد نیاز است. در دو مورد از آزمودنیها خواسته می شود

که بر روی کاغذ نقطه بگذارند، برای جلوگیری از سر خوردن کاغذ و ثابت نگهداشتن آن می توان

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

از پونز یا نوار چسب استفاده کرد . علاوه بر موارد بالا وسایل مورد نیاز آزمون به شرح زیر اعلام می

شود و پس از هر وسیله ، شماره موادی که آن وسیله را بکار می گیرد ارائه می گردد:

۱- فرم ارزشیابی آزمون رشد حرکتی لینکلن - اوزرتسکی

۲- در جعبه چوبی به ابعاد 10×10 سانتی متر و ارتفاع لبه های $2/5$ سانتی متر جهت سنجش مواد ۲۳، ۱۸، ۲۶.

۳- کاغذ زر ورق به ابعاد 3×6 سانتی متر جهت سنجش ماده ۱۳

۴- نخ و قرقره : نخ به رنگ مشکی ، نمره ۲۰ و به طول ۲ متر ، محیط قرقره که نخ بر آن می پیچد ۷ سانتی متر و طول آن $29/5$ سانتی متر جهت مواد ۱۴ و ۲۱

۵- چهل عدد چوب کبریت به طول ۵ سانتی متر جهت سنجش مواد ۱۸ و ۲۳

۶- توپ تئیس و تخته چوبی به ابعاد 25×25 سانتی متر جهت سنجش مواد ۱۲ و ۲۲ (تخته چوبی با ضخامت دلخواه انتخاب شده و از طریق نخکی که به آن بسته می شود به میخی که در دیوار نصب شده است ، آویزان می گردد.)

۷- ریسمان (طناب) به طول ۲ متر جهت سنجش ماده ۷ (طناب های معمولی جهت آویزان لباسهای مناسب است)

۸- کاغذ خط کشی شده به ابعاد 20×25 سانتی متر که فاصله خط های افقی آن از یکدیگر ۱ سانتی متر باشد جهت سنجش ماده ۲۴ (کاغذ کلاسور مناسب است).

۹- مازها جهت سنجش ماده ۲۷

۱۰- دایره های هم مرکز و قیچی لبه گرد که کاغذ را به آسانی ببرد . جهت سنجش ماده ۲۵

۱۱- دو مداد و کاغذ سفید و بی خط جهت سنجش مواد ۱۱ ، ۱۷ (مدادها نباید نوک نیز باشند)

۱۲- قطعه چوب دراز کاج به طول ۴۵ سانتی متر که قاعده آن ۳ سانتی متر باشد جهت سنجش مواد

۱۵ و ۳۶

۱۳- سکه یک ریالی ۲۰ عدد جهت سنجش مواد ۱۸ و ۲۶

۱۴- زمان سنج (کرونومتر)

۱۵- ترازو جهت سنجش وزن آزمودنیها

۱۶- متر نواری جهت اندازه گیری قد آزمودنیها

ب) دستورالعمل برای اجرای آزمون توسعه حرکتی لینکلن - اوزرتسکی

کلیه دانش آموزان گروه نمونه بطور انفرادی در سالنی که بدین منظور از قبل در نظر گرفته شده بود در ساعات عادی مدرسه مورد آزمایش آزمون توانایی حرکتی لینکلن - اوزرتسکی قرار گرفتند. برای این منظور قبلاً با همکاری مدیر مدرسه این امکان در اختیار محقق قرار گرفت این سالن تقریباً از اشیاء اضافی چون فرش، قفسه، و وسایلی که ممکن است به نحوی مخل در اجرای آزمون بوده و آزمودنی را به مخاطره بیندازد خالی شده بود. قبلاً ۲ یا ۳ صندلی با پشتی صاف به همراه یک میز بزرگ و مناسب برای اجرای آزمون فراهم شده و وسائل آزمایش بر روی آن بطور منظم چیده شده بود و دیگر وسایل لازم در مکانهای مختلف سالن مورد نظر تعبیه شده بود. به منظور اجرای دقیق آزمون، آزمایشگر بایستی به طور کامل با مواد آزمون، روش اجرا و معیارهای محاسبه آن قبل از اجرای هر گونه آزمایش آشنا شود، بدین لحاظ به منظور تسریع روند جریان کار از آزمایشگران دیگر استفاده شد. این آزمایشگران با در نظر گرفتن صلاحیت علمی و عملی از میان دانشجویان دانشگاه آزاد واحد خوی انتخاب شدند و محقق را در این پژوهش یاری دادند. آموزش لازم در

رابطه با اجرای آزمون و نحوه محاسبه به آنها داده شد و وسایل لازم جهت اجرای آزمون در اختیار آنان قرار گرفت.

آزمودنیها بعضی از مواد آزمون را بصورت نشسته روی صندلی و برخی دیگر را بطور ایستاده انجام می دادند و در طول آزمایش کفش به پا داشتند ، گرچه کنترل نوع کفشی که آنها به پا داشتند کار دشواری است ولی قبلاً به آنها گفته شده بود که کفش راحت و حتی الامکان ورزشی داشته باشند. در شروع اجرای آزمون ، برتری جانبی آزمودنی مورد آزمایش قرار گرفت و سپس اجرای آزمون و محاسبه هایش با عضوی که غیر بر تو بود صورت گرفت . ایستادن بر روی پنجه پا ، ناپیستی به معنای ایستادن بر روی نوک پا در نظر گرفته شود. بلکه ایستادن بر سینه پا و بعبارتی دیگر بهتر آن است که پاشنه با زمین تماس نداشته باشد . در این پژوهش سن شناسنامه ای آزمودنی ۱۱ سال در نظر گرفته شد یعنی همه کسانی که سن آنها دقیقاً بین ۱۱ سال و پنج ماه و ۱۱ سال و ۹ ماه بوده بعبارتی دیگر فاصله سنی بین $(0/2 \pm 11/7)$ سال بوده است .

از آنجائیکه این مقیاس قبل از هر چیز بعنوان یک مقیاس حرکتی مطرح می باشد، در هنگام اجرای این مقیاس تذکراتی لازم به آزمودنیها داده شد تا دقیقاً نسبت به کاری که از آنها انتظار می رفت اطلاع داشته و تنها آنرا انجام دهند . در بعضی از موارد اگر آزمودنی بعلت عدم درک مطلب و آگاهی لازم از عهده وظیفه بخوبی برنمی آمد حرکت مجدداً بدون کسر امتیاز از آزمودنی تکرار می شد . مقیاس توانایی حرکت لینکلن - اوزرتسکی شامل ۳۶ ماده می باشد و در هر سطح دارای شش آزمون فرعی است که این آزمون ها به ترتیب : هماهنگی عمومی ایستا ، هماهنگی عمومی پویا ، هماهنگی دستها در حرکت ، سرعت حرکت ، اجرای حرکات اختیاری و همزمان و بررسی میزان دقت در حرکات را اندازه می گیرد. مواد این آزمون تقریباً به ترتیب دشواری شان آمده است و بهمین

ترتیب از ساده به مشکل به مرحله اجرا درآمد. در این نوع مقیاس خستگی عامل بسیار مهمی است که می بایست مورد توجه قرار می گرفت . لذا استراحت دادن به موقع آزمودنی در طول اجرای آزمون از مواردی بود که می توانست بکار گرفته شود . از دیگر مواردی که در این آزمون به آن توجه شده است ، مسئله سرعت در رابطه با مهارت است . سرعت مرحله ای از مهارت است و رابطه اش در آزمودنیها بصورت یکسان نیست و این مورد بویژه در کارهایی چون هماهنگی از اهمیت بسیار زیاد برخوردار است .

متغیر ظریف دیگر در این آزمون « تنش » است و رابطه اش با سرعت دورانی است زیرا عدم وجود مهارت ایجاد تنش و اضطراب می نماید که این خود باعث کاهش سطح مهارت شده و مجدداً تنش بیشتری را در پی خواهد داشت.

آزمایشگران در کلیه مراحل انجام آزمون از آزمودنیها مراقبت بعمل آوردند تا در جریان کار مشکلی برای آنها پیش نیاید . خصوصاً توجه به این مسئله بیشتر در زمانی بود که آزمودنیها بایستی بر روی یک پا قرار گرفته و با چشمان بسته کارهای لازم را انجام دهند.

روش محاسبه و اندازه گیری برای هر ماده در دستور العمل اجرای آزمون ذکر شده است .

همانطور که گفتیم این آزمون شامل ۳۶ ماده محاسبه شده اند . البته بعضی از این مواد بر حسب عملکرد آزمودنی ، نمره های متفاوتی داده می شود . لازم به توضیح است که ۱۷ ماده آن هم با عضو

راست و هم با عضو چپ باید انجام شود . پس در مجموع به هر کدام از این ۱۷ ماده ، ۶ امتیاز تعلق

می گیرد . ($۱۰۲ = ۱۷ \times ۶$) و به هر کدام از ۱۹ ماده دیگر ۳ امتیاز تعلق می گیرد . ($۵۷ = ۱۹ \times ۳$)

(یعنی بطور کلی هر کدام از آزمودنیها بر طبق این دستورالعمل ۱۵۹ امتیاز بدست می آورند.

مروری بر تحقیقات انجام شده

مقدمه

اینک پس از مطالعه و مروری که بر مبنای نظری این موضوع که شامل آشنایی با مفهوم ادراک - حرکت و ترکیب ایندو و اجزای آن و هم چنین شیوه اندازه گیری ، در این قسمت از پژوهش حاضر سعی می شود که به بیان عقاید، نظرات و تحقیقات محققین که مطالعاتشان به نحوی در ارتباط با موضوع تحقیق حاضر است ، اشاره گردد . صاحب نظران و محققین با مطرح ساختن حرکت و بازی و ورزش به عنوان کلید حیات ، افق جدید و چشم انداز تازه ای در باب تعلیم و تربیت گشوده اند . آنان می گویند : فعالیت های حرکتی و آموزش صحیح فردی تربیت بدنی اساس پیشرفت کلی کودکان و نوجوانان در حال رشد را تشکیل می دهد. چرا که اولاً : فعالیت های جسمی و حالت بخشیدن به اندام ها ، باعث بهبود کار دستگاههای گردش خون و قلب و تنفس و گوارش می شوند. ثانیاً از دیدگاه بهداشتی - روانی ، مطابق تحقیقات انجام شده دانش آموزانی که از نظر قدرت جسمی ضعیف هستند روبه سوی ضعف سلامتی ، مشکلات اجتماعی ، احساس حقارت و کمتری ، عدم توانایی لازم در تطبیق خود با دیگران در جهات مختلف دارند و اغلب عجول ، گوشه گیر و هیجان زده می شوند. ثالثاً : از نظر اجتماعی ، دانش آموزانی که دارای مهارت های حرکتی خوب هستند علاقمند به شرکت در فعالیت های بهداشتی با توجه به ارتباط تنگاتنگ تربیت بدنی و بهداشت و اثرات مثبت و کیفی آن بر سلامت اجتماعی ، امروزه امر مهم تربیت بدنی و ورزش خصوصاً در دوران کودکی و نوجوانی که سنگ بنای سلامت جسم و روح در آن گذاشته می شود و از نظر بهداشتی و سلامت نسل ، افرادی را قادر به انجام فعالیت های اقتصادی ، سیاسی ، اجتماعی می سازد ، از اهمیت بسزایی برخوردار است (۲۳).

الف) تحقیقات داخلی

در ارتباط با موضوع تحقیق حاضر تحقیقات اندکی در ایران انجام شده که به اختصار به آنها اشاره می کنیم :

در تحقیقی که توسط پروانه شفیع نیاز در سال ۱۳۶۶ تحت عنوان « ارتباط مابین قابلیت های ادراکی - حرکتی (تعادل) و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پسر و دختر کلاس های سوم و چهارم » بر روی ۱۶۰ نفر دانش آموز یعنی در هر مقطع ۴۰ نفر انجام شد نتایج زیر بدست آمده است :

- ۱- بین تعادل و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان همبستگی معنی داری وجود داشت .
- ۲- اختلاف معنی داری بین پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر و پسر سوم و چهارم بدست نیامد .
- ۳- اختلاف معنی داری بین تعادل دانش آموزان دختر و پسر سوم و چهارم مشاهده گردید . (۱۷)

نتایج این بررسی حاکی از این است که توسعه یافتن برنامه های ادراکی - حرکتی از طریق فعالیت های منظم تربیت بدنی خصوصاً در دوره دبستان و پیش دبستان به بهبود برنامه های آموزشی کمک نموده و در نهایت سبب پیشرفت تحصیلی و کسب موفقیت در دیگر زمینه های یادگیری خواهد شد. احمد فرخی در سال ۱۳۶۷ در یکی از شهرستانهای توابع تهران در تحقیقی تحت عنوان بررسی همبستگی بین فعالیت های حرکتی و بهره هوشی درباره ۶۴ نفر از نوجوانان دانش آموز ۱۳ و ۱۴ ساله که به دو گروه فعال و غیر فعال تقسیم شده بودند نتیجه گرفتند که :

- ۱- میانگین بهره هوشی در گروه فعال بیشتر از گروه غیرفعال بود به این معنی که اجرای فعالیت های حرکتی ، در میزان بهره هوشی دانش آموزان تأثیر مثبت داشته است .
- ۲- همبستگی مثبت و معنی داری بین تعادل پویا و دقت در پرتاب از فعالیت های حرکتی با بهره هوشی وجود دارد.

۳- یافته های پژوهشی وی نشان می دهد که میان بهره هوشی و تعادل ایستا همبستگی معنی دار آماری وجود دارد . (۲۴) با توجه به اینکه پژوهش مشخص می شود که تربیت بدنی می تواند باعث پیشرفت تواناییهای جسمانی ، ذهنی ، روانی ، عاطفی ، اجتماعی کودکان و نوجوانان شود و زمینه های شناختی ، ادراکی - حرکتی کودکان را بهبود بخشد .

یکی از تحقیقات مهمی که ما را به فعالیت بیشتر در مورد تواناییهای ادراکی - حرکتی ترغیب می کند توسط ضیاء فلاح محمدی در سال ۷۰-۶۹ انجام شده است . در این تحقیق فلاح محمدی تواناییهای ادراکی - حرکتی پسران ۷ الی ۱۴ ساله شهر تهران را اندازه گیری کرده است . (۲۱)

این پژوهش بر روی ۱۶۰ آزمودنی برای دستیابی به هدف عمومی اندازه گیری جنبه های مختلف رشد و تکامل حرکتی و هدف اختصاصی ادراک کل بچه ها انجام گرفت . ابزار پژوهشی این تحقیق مقیاس رشد و تکامل حرکتی لینکلن - اوزرتسکی بوده است که نتایج زیر بدست آمده است :

۱- برتری جانبی عمومی در دست راست متمرکز بوده و برتری در جانبه تا حد زیادی ضعیف بوده است .

۲- گروه آزمایش در کارهای ساده از وضعیت مطلوبی برخوردار بوده و در کارهای پیچیده عقب ماندگی بیشتری داشته اند.

۳- نتایج تجزیه و تحلیل نشان دهنده عدم تفاوت های مشخص بین گروههای سنی پایین و معیار جهانی می باشد ، اما گروههای سنی بزرگتر تفاوت عمیق و قابل توجهی با سطوح معیار جهانی دارند .

همچنین سعید کریان در سال ۱۳۷۰ در تحقیق دیگری تحت عنوان « بررسی ارتباط هوش و تواناییهای حرکتی جسمانی پسران عقب مانده ذهنی » همبستگی مثبتی را بین هوش و تواناییهای

حرکتی جسمانی (سرعت عمومی ، تعادل ، چابکی ، استقامت عضلات پا و شکم ، استقامت

عضلات بازو ها و شانه ، استقامت قلبی تنفسی بدست آورده اند . (۱۸)

در همین رابطه اسماعیل بیابانگرد تحقیقی جهت تعیین عوامل مؤثر در رشد جسمانی و ذهنی کودکان

انجام داده و چنین اظهاری می دارد که یکی از عوامل بسیار مهم و اثر گذار در رشد جسمانی و

ذهنین ، بازی و ورزش می باشد. او می گوید : کودک محروم از بازی یا کودکی که بازی نمی کند از

رشد و نمو سالم جسمانی ، اجتماعی ، عاطفی و اخلاقی بهره مند نخواهد بود . (۴)

در همین راستا مسعود قاسمی در سال ۱۳۷۵ با استفاده از آزمون حرکتی برونیکز - اوزرتسکی بر

پایین بودن سطح مهارت های حرکتی کودکان و نوجوانان داری سندرم داون نسبت به سایر عقب

مانده های ذهنی را آشکار کرد (۲۷).

در تحقیقی تحت عنوان « فواید و نقش بازی » که توسط محمود رستمی در سال ۱۳۷۶ انجام گرفت

به نتایج زیر دست یافته است : از جمله این که بازی می تواند وسیله ای برای تمرین شنوایی و

پرورش حواس دیگر ، چون بینایی ، لامسه و ذائقه باشد و همچنین می تواند از طریق آن زمینه های

اجتماعی ، حرکتی و هوش کودک را اوج و ترقی داد. (۱۱).

در تحقیق دیگری حسن رهبانفرد در سال ۱۳۷۷ طی تحقیقی تحت عنوان « اثر برنامه حرکتی ویژه بر

تواناییهای ادراکی - حرکتی کودکان عقب مانده ذهنی آموزش پذیر » به نتایج زیر دست یافت :

۱- برنامه حرکتی ویژه بر تعادل ایستا ، هماهنگی ، سرعت حرکت و تواناییهای ادراکی - حرکتی

کودکان عقب مانده ذهنی آموزش پذیر تأثیر معنی داری دارد .

۲- برنامه حرکت ویژه تعادل پویا ، دقت و قدرت کودکان عقب مانده ذهنی آموزش پذیر تأثیر

معنی داری ندارد (۱۳).

در تحقیقی که توسط محمد علی آقایی بلیانی در سال ۱۳۷۷ با استفاده از آزمون حرکتی لینکن - اوزرتسکی تحت عنوان « تأثیر فعالیت بدنی منتخب بر تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان پایه اول دبستان پسرانه شهید بهشتی منطقه ۶ تهران » صورت گرفت نتایج زیر بدست آمد: فعالیت بدنی منتخب بر تعادل ایستا، تعادل پویا، هماهنگی، سرعت، دقت و قدرت آزمودنیها به طور چشمگیری تأثیر مثبتی داشت و خلاصه اینکه تأثیر فعالیت بدنی منتخب بر تواناییهای ادراکی - حرکتی به طور واضحی معنی دار بود. (۱)

در تحقیق دیگری که توسط سهیلا یوسفی در سال ۱۳۸۰ با استفاده از آزمون حرکتی لینکلن - اوزرتسکی تحت عنوان « تعیین تأثیر بازیهای دبستانی منتخب بر رشد حرکتی دانش آموزان دختر سال سوم مقطع دبستان منطقه ۵ تهران » انجام گرفت نتایج زیر بدست آمد:

تأثیر بازیهای دبستانی منتخب بر تعادل پویا، تعادل ایستا، هماهنگی، سرعت و دقت حرکت آزمودنیها معنی دار بود، اما بر قدرت آزمودنیها معنی دار نبود. به طور کلی، بازیهای دبستانی منتخب بر رشد حرکتی آزمودنیها تأثیر معنی داری داشت. (۳۷)

ب) تحقیقات خارجی

بیشتر تحقیقات انجام شده در خارج از کشور در زمینه اثر تواناییهای ادراکی - حرکتی یا فعالیت های حرکتی بر پیشرفت تحصیلی می باشد و تحقیقات اندکی در زمینه اثر تمرین بر تواناییهای ادراکی - حرکتی انجام شده است که در اینجا به برخی از این پژوهش ها به اختصار اشاره می کنیم:

استفان ای . باترفیلد و ای . میشل لوئیز در سال ۱۹۳۳ طی تحقیقی تحت عنوان « تأثیر سن، جنس، تعادل و مشارکت ورزشی روی رشد پرتاب کردن بوسیله بچه ها در ۸ پایه کلاسی متفاوت » مداخله سن، جنس، تعادل و مشارکت ورزشی را روی رشد پرتاب کردن اندازه گیری کردند. نمونه های

این تحقیق ۳۸۱ پسر و ۳۳۸ دختر بین ۴ تا ۱۴ سال بودند که در یک مدرسه با یک سیستم متوسط در جنوب شرقی میانی عضویت داشتند. هر نمونه بطور انفرادی در رشد پرتاب کردن و تعادل ایستا و پویا ارزیابی شدند. بعلاوه یک بررسی نسبی از همه آزمودنیها در مورد مشارکتشان در ورزش های مدرسه ای یا همگانی بعمل آورده شد.

برای تعیین همبستگی سن، جنس، تعادل پویا، تعادل ایستا و مشارکت ورزشی در هر کلاس، اطلاعات تحت کنترل قرار داده شد. با تجزیه و تحلیل ضریب همبستگی متعدد، نشان داده شد که رشد پرتاب کردن در افراد بالغ با مشارکت ورزشی و جنسی رابطه دارد. پسرها در همه کلاس ها بهتر عمل می کردند (۴۰).

تحقیق دیگری در این زمینه توسط مالپس^۱ در سال ۱۹۶۰ انجام گرفت و ۵۲ کودک عقب مانده از یک مؤسسه، ۵۶ کودک عقب مانده از مدارس دولتی و ۷۱ کودک بهنجار را به کمک آزمون اوزرتسکی که بوسیله لینکلن تجدید نظر شده بود، مقایسه کرد. هیچ اختلاف معنی داری بین دو گروه کودکان عقب مانده ذهنی بدست نیامد، اما اختلاف معنی دار بسیار بالایی در مقایسه نمرات کلیه گروههای عقب مانده با گروه بهنجار بدست آمد که این اختلاف به نفع گروه دوم یعنی گروه بهنجار بدست آمد که این اختلاف به نفع گروه دون یعنی گروه بهنجار بود. از این تحقیق ها چنین نتیجه می شود که هوش می تواند عاملی برای ادراک بهتر و نتیجتاً تواناییهای ادراکی - حرکتی بهتر در گروه بهنجار باشد. (۲۸)

هول بروک و کوگ^۱ تعادل ایستا را در کودکان پنج ساله مطالعه کردند. حاصل مطالعه آنها نشان داد که عموماً دخترها، در این نوع تعادل (به عنوان یکی از فاکتورهای توانایی ادراکی - حرکتی) بهتر از پسران هستند (۱۳). کوگ و همکارانش در سال ۱۹۶۵ نیز طی مطالعاتی نشان دادند که دختران بین ۷-۹ سالگی اغلب در توانایی تعادل پویا بهتر از پسران هستند (۱۳).

برهی از محققان نظیر چانگ^۲ در سال ۱۹۶۷ ارتباط بین مهارتهای ادراکی - حرکتی را با یادگیری و موفقیت خواندن در دانش آموزان دوره دبستان را مورد مطالعه قرار دادند نتیجه حاصل از مطالعه مذکور همبستگی مثبت و معنی داری را نشان داد که در کودکان کم سن و سال بیشتر بوده است. (۳۷) کاجر^۳ در سال ۱۹۷۰ در زمینه اهمیت فعالیت های حرکتی در رشد و تکامل کودکان و نوجوانان نتیجه گرفتند که بین فعالیت های حرکتی و پیشرفت تحصیلی همبستگی معنی داری وجود دارد. (۱۱)

تحقیق دیگری توسط کیومورت زاگولو^۴ و همکارانش در سال ۱۹۷۷ تحت عنوان «تأثیر تمرین روی مهارت های ادراکی - حرکتی در حرکات موزون ژیمناستیک» به نتایج قابل توجهی دست یافتند: این تحقیق برای اندازه گیری عملکرد حرکتی پایه ریزی شده بود که بر روی سه گروه ۲۰ نفری از ژیمناست های نخبه ۹ تا ۱۰ سال، ۱۱ تا ۱۲ سال و ۱۳ تا ۱۵ سال سطح ملی با بچه های هم قد و هم سن و سال انجام شد تا قابلیت مهم، برای رسیدن به سطح عالی در این ورزش شناخته شود. تواناییهای حرکتی (هماهنگی کلی بدن، تعادل پویا، تعادل ایستا، حس حرکتی، زمان حرکت کل

^۱Holbrock & keogh

^۲Chang Tomas & Chang vivans

^۳Kagerer

^۴Kioumourt Zoglou

بدن و هماهنگی چشم و دست) و تواناییهای ادراکی (زمان عکس العمل کل بدن ، پیش بینی تصادف و ادراک) هر دو گروه با هم مقایسه شدند . تجزیه و تحلیل نشان داد که گروه ورزشکاران نخبه از گروه گواه مشابه روی میزان هماهنگی کل بدن ، تعادل پویا و تعادل ایستا نمره بالاتری بدست آورده اند . بعلاوه ورزشکاران نخبه در گروه مسن تر ، از آنهایی که در گروه جوان تر قرار داشتند در پیش بینی انطباق ، هماهنگی دست و چشم و تعادل ایستا نمره بالاتری بدست آورده اند . این یافته ها نشان داد که وقوع اختلافات نظامدار بین ورزشکاران نخبه و غیر ورزشکاران در تواناییهای حرکتی به تمرین و تجربه در این ورزش بستگی دارد.(۴۵)

در سال ۱۹۸۱ براون جی ، جنچ . آر و شریل . سی^۱ در تحقیق خود ، دو راه را برای آسان کردن رشد ادراکی - حرکتی در کودکان سنین چهار تا شش سال مورد بررسی قرار دادند . گروه آزمایش که متشکل از ۱۵ نفر بودند ، ۲۴ جلسه آموزش مخلوط از تربیت بدنی و موسیقی را دریافت نمودند و گروه کنترل که متشکل از ۱۵ نفر بودند ، ۲۴ جلسه آموزش شناسایی حرکتی به صورت تئوری را داشتند . نتایج نشان دادند که پیشرفت عمده و معنی دار ، همراه با تغییرات در حرکت و جنبه های مختلف اجرای ادراکی - حرکتی ، در اندازه مطلق ، تنها در گروه آزمایش رخ داد. (۳۹).

روسوال . جی . ام^۲ و فریس . ج . اچ^۱ در سال ۱۹۸۳ طی تحقیق خود ، مهارت حرکتی یک گروه ۳۰ نفری از بچه های با نقص جسمانی کم را با شرکت دادن آنها در یک برنامه بازی ، با مهارت حرکتی یک گروه کنترل ، مقایسه نمودند . نتایج بدست آمده از آزمون رشد حرکتی برونینکز - اوزرتسکی ، یک تفاوت معنی دار را در طرفداری از گروه آزمایش نشان دادند . (۴۹)

^۱Brown J & Gench . R & Sherrill. C

^۲Roswal . G.M

ریمز جی . اچ^۲ و کلی . ال . ای^۳ طی پژوهشی د رسال ۱۹۸۹ رشد حرکات درشت را در بچه های پیش دبستانی که دارای ناتوانی در یادگیری بودند ، اندازه گیری کردند . آنها دو برنامه متفاوت را بر روی بچه ها انجام دادند که این برنامه ها شامل یک برنامه تمرینات بدنی و یک برنامه کار درمانی بودند ، ضمن اینکه گروه سومی نیز برای تعیین اینکه اثرات مربوط به بلوغ تا چه اندازه در پیشرفت و توسعه حرکتی ، درگیر شده ، مورد ارزیابی قرار گرفتند . نتایج حاکی از این بودند که برنامه تمرینات بدنی توانسته بود پیشرفت چشمگیری را در رشد و توسعه حرکتی آزمودنیها ایجاد نماید .

(۴۸)

یکی از تحقیقاتی که در زمینه اثر تمرین بر روی تواناییهای ادراکی - حرکتی انجام شده است مربوط به یون ویون^۴ است . آنها طی تحقیقی تحت عنوان تأثیر تمرین و اجرا و بهره هوشی روی مهارت های روانی - حرکتی در مبتلایان به سندرم داون در سال ۱۹۹۱ به نتایج زیر دست یافتند :

تمرین روی اجرای روانی - حرکتی مبتلایان به سندرم داون تأثیر می گذارد . در این تحقیق ۳۲ پسر و ۲۵ دختر بین ۶ تا ۱۶ سال بصورت تصادفی به گروههایی که قرار بود تمرین کنند یا تمرین نکنند و در گروههایی که به سختی یا بطور خفیف به عقب ماندگی ذهنی مبتلا بودند تقسیم شدند . تجزیه و تحلیل نشان داد گروهی که فرصت های تمرینی دستکاری اشیاء را به صورت پیش آزمون داشته اند از نظر اجرا بطور معنی داری بهتر از آنهایی عمل کردند که بدون آن تمرینات بوده اند . حال آنکه کودکان با عقب ماندگی خفیف تر بطور معنی داری بهتر از کودکان دیگر با عقب ماندگی شدید تر

^۱Frith. G.H

^۲Rimmer . J.H

^۳Kelly . L.E

^۴

عمل می کردند. از این تحقیق چنین آشکار می شود که اجرای مبتلایان به سندرم داون بواسطه تمرین می تواند رشد و تکامل یافته و بهتر شود. (۵۰)

در سال ۱۹۹۲ در پژوهش دیگری اثرات چهار شیوه تمرینی تربیت بدنی بر توسعه و رشد مهارت حرکتی ، خود تصویری و وضعیت اجتماعی بچه های پایه پنجم دبستان بررسی گردید . در این تحقیق ، امانوال . سی^۱ و زرواس . وای^۲ و واگناس . جی^۳ در یک گروه تحقیقی کار خود را بر روی ۶۷ پسر و ۶۳ دختر که به طور تصادفی از پنج مدرسه ابتدایی در یک ناحیه برگزیده و انتخاب شده بودند انجام دادند . نتایج نشان داد که مناسب ترین روش تمرینی برای توسعه و رشد مهارت حرکتی کودکان ، روش ترکیبی می باشد که طی آن ۶۰ روز تمرین ، طی ۲۰ هفته ، با استفاده از انواع تمرینات انفرادی - اجتماعی ، ساده و بازی - جهت یابی بر روی کودکان انجام شده بود (۴۴).

در تحقیق دیگری که توسط جوزف . پی کندی در سال ۱۹۹۷ انجام شد ، فرضیه هایی که معتقد بود برنامه های تربیت بدنی خوب می تواند تأثیر معنی داری روی توانایی های حرکتی کودک عقب مانده بگذارد مورد توجه قرار گرفت . در این پژوهش مشاهده شد که کودکان عقب مانده ذهنی که در طول سال تحصیلی در معرض دوره های تربیت بدنی گسترده ای قرار گرفتند نسبت به کودکان عقب مانده ذهنی که از تربیت بدنی کمتر و غیر رسمی در طول روز در مدرسه برخوردار بوده اند ، نمرات آزمون توانایی حرکتی را بدست آورده اند (۳۷).

نتیجه گیری

^۱Emmanouel . C

^۲Zervas . Y

^۳Vagenes . G

همانطور که ملاحظه شد بیشتر تحقیقات بعمل آمده در داخل و خارج از کشور در رابطه با ارتباط تواناییهای ادراکی - حرکتی با هوش ، خواندن ، نوشتن ، پیشرفت تحصیلی و ... و یا بررسی تواناییهای ادراکی - حرکتی کودکان عقب مانده ذهنی با کودکان عادی و بهنجار بوده است . ضمن اینکه بیشتر تحقیقات انجام گرفته توصیفی بوده و تحقیقات نیمه تجربی و تجربی اندکی صورت گرفته است . بعلاوه همانطور که ملاحظه شد ، بیشتر تحقیقات بعمل آمده ارتباط معنی داری بین تواناییهای ادراکی - حرکتی و پیشرفت تحصیلی بدست آورده اند که نشان می دهد افزایش تواناییهای ادراکی - حرکتی فرد می تواند عاملی برای پیشرفت تحصیلی و عملکرد بهتر فرد در مدرسه باشد . در تحقیقات دیگری که بر روی عقب مانده ذهنی صورت گرفته است ، در بیشتر موارد نتایج تحقیق حاکی از تأثیر مثبت فعالیت بدنی بر تواناییهای ادراکی - حرکتی افراد دارد.

فصل سوم : روش شناسی تحقیق

مقدمه

در این فصل محقق سعی کرده است فرآیند اجرای تحقیق را به تفصیل توضیح دهد . به این منظور روش تحقیق ، جامعه آماری ، نحوه انتخاب آزمودنیها ، متغیرهای تحقیق ، ابزار تحقیق و روش آماری مورد بحث و بررسی قرار گرفته است .

روش تحقیق

با توجه به طرح تحقیق ، محقق برای آزمون فرض ها از روش نیمه تجربی بهره گرفته است . در این تحقیق سعی شده است تا تأثیر یکروزه فعالیت بدنی منتخب را بر توانائیهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان مورد بررسی قرار گیرد . بنابراین برای نیل به این هدف ۳۰ نفر از دانش آموزان پایه پنجم که میانگین وزن آنها ۳۷ (M=۳۷) با انحراف معیار ۵/۲ (SD = ۵/۲) و میانگین قد آنها ۱۴۱/۳۹ (M = ۱۴۱/۳۹) با انحراف معیار ۸/۹۲ (SD = ۸/۹۲) و میانگین سن ۱۱/۷ (M = ۱۱/۷) و انحراف معیار ۰/۲ (SD = ۰/۲) بود انتخاب شده و در دو گروه کنترل و تجربی قرار گرفتند .

اطلاعات لازم طی دو ماه در دبستان غیر انتفاعی جامی شهرستان خوی جمع آوری شد . ابتدا از کل آزمودنیها پیش آزمون به عمل آمد و سپس آزمودنیها به طور کاملاً تصادفی در دو گروه کنترل و تجربی قرار داده شدند و به مدت ۸ هفته و هر هفته ۲ جلسه فعالیت بدنی مورد نظر بر گروه تجربی اعمال شد و در این مدت ۸ هفته و هر هفته ۲ جلسه فعالیت بدنی مورد نظر بر گروه تجربی اعمال

شد و در این مدت گروه گواه از این تمرینات معاف بودند ، در نهایت از هر دو گروه پس آزمون به

عمل آمد .(۸)

جامعه آماری

جامعه آماری در این پژوهش شامل کلیه دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان های شهرستان خوی ،

که در سال تحصیلی ۸۴-۸۳ مشغول به تحصیل هستند ، می باشند.

بر طبق آماری که از اداره آموزش و پرورش شهرستان خوی دریافت گردید ، تعداد دانش آموزان پسر

پایه پنجم دبستان و تعداد مدارس ابتدائی ۳۹ مدرسه (۳۳ مدرسه دولتی و ۶ مدرسه غیر انتفاعی)

بود.

نمونه آماری

برای انتخاب آزمودنی ها ، طی نامه ای از سوی دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزش واحد تهران

مرکزی به پژوهشکده تعلیم و تربیت استان آذربایجانغربی جهت همکاری و هماهنگی ، سپس جهت

اخذ مجوز به اداره آموزش و پرورش شهرستان خوی حکمی صادر شده و پس از طی مراحل اداری

، با ضمیمه کردن نامه ای جهت همکاری و هماهنگی به دبستان غیرانتفاعی جامی مراجعه نموده و

ضمن بحث پیرامون موضوع تحقیق با مدیر و دیگر مسئولان مدرسه از بین دانش آموزان پایه پنجم

(۵۶ نفر) به تعداد ۴۵ نفر انتخاب شدند بدین گونه اسامی دانش آموزان کلاس های پنجم روی

کاغذ نوشته و داخل کیسه قرار گرفت و به قید قرعه ۴۵ نفر از آنها انتخاب شد. با صحبت کردن و در

جریان قرار دادن معلمان مربوطه در رابطه با موضوع تحقیق رضایت آنها مبنی بر همکاری در طول

مدت تحقیق جلب شد . از این تعداد ، افرادی که از لحاظ حرکتی و یا بیماریهای خاص از ورزش

کردن محروم شده بودند حذف گردیدند که تعداد آنها سه نفر بودند . از آنجا که وزن و قد در

تواناییهای ادراکی - حرکتی تأثیر گذار است ، تمامی دانش آموزان باقیمانده که ۴۲ نفر بودند از نظر وزن و قد اندازه گیری شدند . و افرادی را که در فاصله میانگین یک انحراف استاندارد (۱ ±) قرار داشتند انتخاب شدند که ۳۷ نفر در این فاصله قرار داشتند . برای اینکه هوش آزمودنیها نیز تحت کنترل قرار بگیرد از نمونه که ۳۷ نفر شده بودند آزمون هوش رنگی ریون به کمک متخصص به عمل آمد . نمونه هایی که در فاصله میانگین و یک انحراف استاندارد (۱ ±) قرار نداشتند ۴ نفر بودند که از جمع خارج شدند . برای این که والدین نیز ما را در انجام این تحقیق یاری دهند و نسبت به شرکت بچه هایشان در انجام این تحقیق رضایت آنها نیز جلب شود ، طی یک جلسه توجیهی و بعد از بحث پیرامون موضوع تحقیق حاضر به دلیل مشکلات خاصی که بعضی از خانواده ها داشتند ۳ نفر از آزمودنیها حذف شدند و در مجموع ۳۰ نفر از دانش آموزان باقی ماندند . ضمناً در همان جلسه رضایت کتبی از والدین دریافت شد . در مرحله آخر این ۳۰ نفر بصورت تصادفی در دو گروه تجربی و کنترل توزیع شدند .

لازم به توضیح است که آزمودنیها در طول مراحل تحقیق بطور مرتب و منظم در مراحل آزمون گیری و هم در مدت اجرای فعالیت بدنی شرکت کرده و تعداد آزمودنیها در این مدت ثابت ماند و تغییری نکرد.

متغیرهای تحقیق

متغیر مستقل :

یکدوره فعالیت بدنی منتخب که توسط محقق طی ۸ هفته و هفته ای ۲ جلسه بر روی آزمودنیها اعمال شد ، بعنوان متغیر این تحقیق در نظر گرفته شد.

متغیر وابسته :

تواناییهای ادراکی - حرکتی بعنوان متغیر وابسته محسوب می شوند که عبارتند از :

۱- تعادل ایستا ۲- تعادل پویا ۳- هماهنگی

۴- سرعت حرکت ۵- دقت حرکت ۶- قدرت

ابزار تحقیق

برای جمع آوری اطلاعات در این تحقیق از ابزارهای زیر استفاده شده است :

۱- آزمون هوش رنگی ریون

۲- آزمون رشد حرکتی لینکلن - اوزرتسکی

روش آماری

در این تحقیق از روش آماری توصیفی برای محاسبه میانگین ، دامنه تغییرات ، انحراف استاندارد ترسیم نمودارها و از روش آمار استنباطی (توزیع t وابسته و توزیع t مستقل) برای محاسبه و تجزیه و تحلیل اطلاعات استفاده شده استو

این تحقیق با استفاده از آزمون کولموگروف - اسمیرنف طبیعی بودن داده ها تعیین شدند . چون داده ها طبیعی بودند از توزیع t مستقل برای مقایسه اختلاف میانگین ها پیش آزمون و پس آزمون هر دو گروه با یکدیگر استفاده شد.

پس t جدول در سطح احتمالی خطاپذیری ۰/۰۵ و درجه آزادی $df = n_1 + n_2 - 2$ محاسبه و با t محاسبه شده از طریق فرمول فوق مقایسه گردید .

در مورد مقایسه پیش آزمون و پس آزمون هر گروه به طور جداگانه از t وابسته استفاده شد و سپس t جدول در سطح احتمال خطا پذیری ۰/۰۵ و درجه آزادی $df = n - 1$ محاسبه شد.

کلیه محاسبات آماری مربوط به هر یک از فرض ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS محاسبه شد.

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل اطلاعات

مقدمه :

همانطور که قبلاً اشاره شد ، در این پژوهش ، تأثیر تمرینات بدنی منتخب بر تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان مورد بررسی و آزمایش قرار گرفته است . متغیر مستقل در این پژوهش ، تمرینات بدنی منتخب و متغیر وابسته تواناییهای ادراکی - حرکتی بوده است . در این فصل با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی به بررسی و تجزیه و تحلیل یافته ها می پردازیم .

آزمون فرض های تحقیق

در این قسمت فرض های عنوان شده در فصل اول را بر اساس داده های حاصل مورد تجزیه و تحلیل قرار می دهیم . ابتدا با استفاده از مقایسه زوج ها (آزمون T وابسته) تغییرات بوجود آمده در پیش آزمون و پس آزمون گروه تجربی و کنترل در هر یک از زیر مجموعه های تواناییهای ادراکی - حرکتی ، بطور جداگانه مورد بررسی قرار گرفته اند . جهت حذف عوامل تأثیر گذار بر گروه تجربی ، اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون گروه کنترل از طریق آزمون T مستقل مقایسه و فرض های تحقیق مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته اند . در این بررسی ها مقدار T در سطح معنی دار کمتر از ۰/۰۵ به معنای رد فرضیه صفر (H_0) است .

تبادل پویا

همانطور که در جدول شماره ۱-۴ مشاهده می شود ، میانگین تبادل پویای گروه تجربی در پس آزمون در مقایسه با پیش آزمون ۲/۵ افزایش یافته ، در حالی که در گروه کنترل ۰/۷ افزایش داشته است .

فرض اول :

فرض صفر (H_0) : برنامه فعالیت بدنی منتخب بر تعادل پویای دانش آموزان پسر پایه پنجم تأثیر معنی داری ندارد.

همانطور که در جدول شماره ۱-۴ مشاهده می شود، میانگین تعادل در پس آزمون نسبت به پیش آزمون در هر گروه افزایش داشته است ، اما با توجه به p بدست آمده در جدول این افزایش در گروه تجربی ($p = ۰/۰۰۳$) معنی دار می باشد ، در صورتیکه در گروه کنترل ($p = ۰/۱۲۶$) معنی دار نمی باشد.

جدول شماره ۱-۴ مقایسه میانگین تعادل پویا در پیش آزمون و پس آزمون گروه تجربی و کنترل

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف پیش و پس آزمون	میانگین و انحراف معیار		شاخص گروه و مرحله T آزمون	
				پیش آزمون	پس آزمون	تجرب	کنترل
۰/۰۰۳	۳/۶۴	۱۴	۲/۵ ± ۲/۱۵	۵/۳ ± ۲/۳	۷/۸ ± ۱/۰۲	پیش آزمون	تجرب
						پس آزمون	بی
۰/۱۲۶	۱/۶۸	۱۴	۰/۷ ± ۲/۳۰	۵/۱۲ ± ۲/۱	± ۲/۴۱	پیش آزمون	کنترل
					۵/۸۲	پس آزمون	

از آنجا که برای رد یا قبول فرض فوق نمی توانیم صرفاً ، به داده های جدول بالا استناد کنیم ،

بنابراین اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون گروه تجربی با اختلاف میانگین های پیش

آزمون و پس آزمون گروه کنترل مورد مقایسه قرار گرفتند . همانطور که در جدول شماره ۲-۴ و

نمودار شماره ۱-۴ مشاهده می گردد ، اختلاف معنی داری بین میانگین های هر دو گروه با $P = ۰.۲۷$

وجود دارد و در نتیجه فرض اینکه برنامه فعالیت بدنی منتخب تأثیر معنی داری بر تعادل پویای دانش

آموزان پایه پنجم ندارد ، رد می شود . یعنی می توانیم بگوئیم که تأثیر برنامه فعالیت بدنی منتخب بر

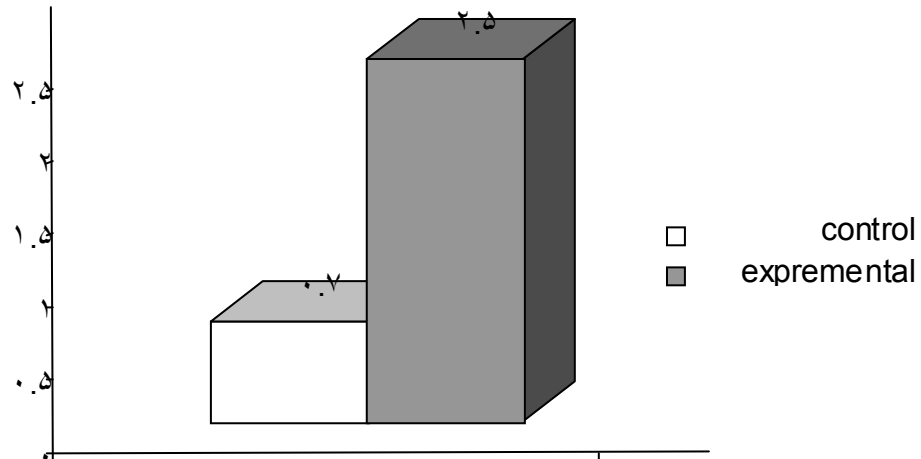
تعادل پویای دانش آموزان پسر پایه پنجم بطور معنی داری مورد تأیید قرار گرفت .

جدول شماره ۲-۴ اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون نمرات تعادل پویا گروه تجربی و کنترل

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف پیش و پس آزمون	میانگین و انحراف معیار	شاخص گروه و مرحله T آزمون
۰/۰۲۷	۲/۸۳	۲۸	$۱/۸ \pm ۲/۲۵$	$۲/۵ \pm ۲/۱۵$	تجربی و پس آزمون
				$۰/۷ \pm ۲/۳۰$	پیش آزمون و پس آزمون

نمودار شماره ۱-۴ : مقایسه اختلاف میانگین های تعادل پویا در پیش آزمون و پس آزمون گروه

کنترل و تجربی

تعادل ایستا :

همانطور که در جدول شماره ۳-۴ مشاهده می شود ، میانگین تعادل ایستای گروه تجربی در پس آزمون د مقایسه با پیش آزمون افزایش قابل ملاحظه ای نشان می دهد . این افزایش در گروه تجربی به مقدار ۱۰/۸۴ و در گروه به مقدار ۲/۱۳ می باشد .

فرض دوم

فرض صفر (H_0): برنامه فعالیت بدنی منتخب بر تعادل ایستای دانش آموزان پایه پنجم تأثیر معنی داری ندارد.

همانطورکه در جدول شماره ۳-۴ مشاهده می شود، میانگین تعادل ایستا در پس آزمون نسبت به پیش آزمون در هر گروه افزایش داشته است. بعلاوه با توجه به p بدست آمده در جدول این افزایش در گروه تجربی و کنترل به ترتیب $p = 0/001$ و $p = 0/012$ معنی دار می باشد.

جدول شماره ۳-۴ مقایسه میانگین نمرات تعادل ایستا در پیش آزمون و پس آزمون گروه تجربی و کنترل

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف پیش و پس آزمون	میانگین و انحراف معیار شاخص		گروه و مرحله T آزمون	
				پیش آزمون	پس آزمون	تجرب	کنترل
0/001	14	14	10/84 ± 4/28	13/33 ± 3/1	24/17	پیش آزمون	تجرب
				± 5/43		پس آزمون	بی
0/012	3/16	14	2/13 ± 4/06	14/26 ± 3/9	16/39	پیش آزمون	کنترل
				± 4/27		پس آزمون	کنترل

از آنجا که برای رد یا قبول فرض فوق داده های جدول بالا کافی به نظر نمی رسد در هر گروه افزایش معنی داری رخ داده است. بنابراین اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون گروه تجربی با اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون گروه کنترل مورد مقایسه قرار گرفتند.

همانطور که در جدول شماره ۴-۴ و نمودار ۲-۴ مشاهده می گردد اختلاف معنی داری بین میانگین

های هر دو گروه با $p = ۰/۰۰۱$ وجود دارد و در نتیجه این فرض که برنامه فعالیت بدنی

مختلف تأثیر معنی داری بر تعادل ایستای دانش آموزان پایه پنجم ندارد ، رد می شود ، یعنی می

توانیم بگوئیم که برنامه فعالیت بدنی منتخب باعث افزایش تعادل ایستای دانش آموزان پایه پنجم شده

است .

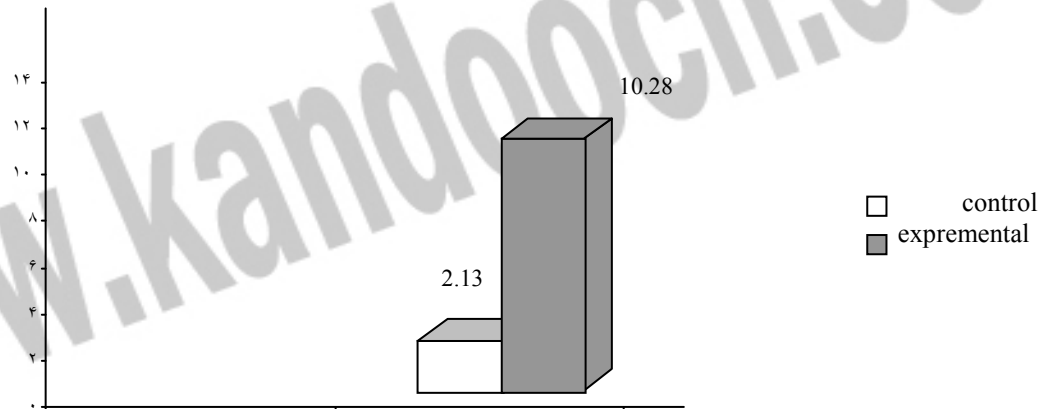
جدول شماره ۴-۴ اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون نمرات تعادل ایستا در دو گروه

تجربی و کنترل

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف گروه کنترل و تجربی	میانگین و انحراف معیار شاخص گروه و مرحله T آزمون	
				پیش آزمون	تجربی
۰/۰۰۱	۷/۸	۲۸	$۸/۷۱ \pm ۴/۱۳$	پیش آزمون	$۴/۲۸ \pm$
				پس آزمون	$۱۰/۸۴$
۰/۰۰۱	۷/۸	۲۸	$۸/۷۱ \pm ۴/۱۳$	پیش آزمون	$۴/۰۶ \pm$
				پس آزمون	$۲/۱۱۳$

نمودار شماره ۲-۴ : مقایسه اختلاف میانگین های تعادل ایستا در پیش آزمون و پس آزمون گروه

کنترل و تجربی

هماهنگی

همانطور که در جدول شماره ۵-۴ مشاهده می شود ، میانگین هماهنگی گروه تجربی در پس آزمون

در مقایسه با پیش آزمون ۱۱/۹۸ افزایش داشته ولی میانگین هماهنگی گروه کنترل در پس آزمون در

مقایسه با پیش آزمون ۱/۸۹ افزایش داشته است .

فرض سوم

فرض صفر (H0) : برنامه فعالیت بدنی منتخب بر هماهنگی دانش آموزان کلاس پنجم تأثیر معنی داری ندارد .

همانطور که در جدول شماره ۴-۵ مشاهده می گردد میانگین نمرات هماهنگی در پس آزمون نسبت به پیش آزمون در هر دو گروه افزایش داشته است . بعلاوه با توجه به p بدست آمده این افزایش در هر دو گروه تجربی و کنترل با احتمال پذیرش $p = 0/001$ معنی دار می باشد .

جدول ۴-۵ مقایسه میانگین هماهنگی در پیش آزمون و پس آزمون گروه تجربی و کنترل

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف پیش و پس آزمون	میانگین و انحراف معیار		شاخص	
				پس آزمون	پیش آزمون	گروه و مرحله T آزمون	تجربی
۰/۰۰۱	۸/۱۶	۱۴	۱۱/۹۸ ± ۵/۲۹	۴/۹۱ ±	۲۰/۲۱	پیش آزمون	تجربی
				۳۲/۱۹ ± ۶/۸		پس آزمون	بی
۰/۰۱۲	۵/۷۴	۱۴	۱/۸۹ ± ۶/۸۲	۷/۰۳ ±	۱۸/۸۹	پیش آزمون	کنترل
				۶/۳۶ ±	۲۱/۷۸	پس آزمون	

از آنجا که هر دو گروه افزایش معنی داری رخ داده است برای رد یا قبول فرض فوق نمی توانیم صرفاً به داده های جدول بالا استناد کنیم . بنابراین اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون

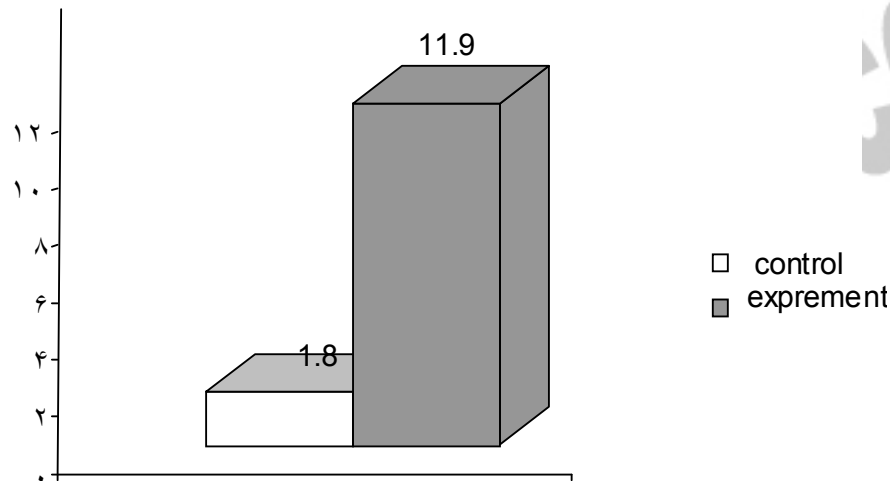
گروه تجربی با اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون گروه کنترل مورد مقایسه قرار گرفتند . همانطور که در جدول شماره ۶-۴ و نمودار ۳-۴ مشاهده می گردد ، اختلاف معنی داری بین میانگین های هر دو گروه با $p = ۰/۰۰۳$ وجود دارد و در نتیجه فرض فوق (فرض صفر) رد می شود . یعنی می توانیم بگوئیم که برنامه فعالیت بدنی منتخب باعث افزایش هماهنگی دانش آموزان پایه پنجم شده است .

جدول شماره ۶-۴ اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون نمرات هماهنگی در دو گروه

تجربی و کنترل

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف گروه کنترل و تجربی	میانگین و انحراف معیار		شاخص گروه و مرحله T آزمون
				پیش آزمون	پس آزمون	
۰/۰۰۳	۴/۶۸	۲۸	۱۰/۰۹ ± ۶/۱۵	۵/۲۹ ±	پیش آزمون	تجر
				۱۱/۹۸	و پس آزمون	بی
				۱/۸۹ ± ۶/۸۲	پیش آزمون و پس آزمون	کنترل

نمودار شماره ۳-۴: مقایسه اختلاف میانگین های هماهنگی در پیش آزمون و پس آزمون گروه کنترل و تجربی

دقت

همانطور که در جدول شماره ۷-۴ مشاهده می شود، میانگین دقت گروه تجربی در پس آزمون در

مقایسه با پیش آزمون افزایش یافته در حالی که در گروه کنترل کاهش یافته است.

فرض چهارم

فرض (H0): برنامه فعالیت بدنی منتخب بر دقت دانش آموزان پسر پایه پنجم تأثیر معنی داری

ندارد.

همانطور که در جدول شماره ۷-۴ مشاهده می گردد ، میانگین نمرات دقت در پس آزمون نسبت به پیش آزمون در گروه تجربی افزایش و در گروه کنترل کاهش داشته است ،بعلاوه با توجه به p بدست آمده این افزایش در گروه تجربی $p = ۰/۰۰۳$ معنی دار می باشد و کاهش دقت گروه کنترل با $۰/۱۵۲$ $p =$ معنی دار نمی باشد و می توان عوامل روانی و سایر عوامل دیگر را در این کاهش مؤثر دانست .

جدول شماره ۷-۴ مقایسه میانگین دقت حرکت در پیش آزمون و پس آزمون گروه تجربی و کنترل

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف پیش و پس آزمون	میانگین و انحراف معیار		شاخص	
				پیش آزمون	پس آزمون	گروه و مرحله T آزمون	تجرب
۰/۰۰۳	۳/۸۲	۱۴	۴/۸۹ ± ۲/۹۶	۵/۳ ± ۲/۳۱	۱۰/۱۹	پیش آزمون	تجرب
				± ۴/۱۴		پس آزمون	بی
۰/۱۵۲	-۱/۳۶	۱۴	-۰/۸۴ ± ۲/۶۵	۶/۱ ± ۲/۶۲	۵/۲۶ ± ۲/۸۵	پیش آزمون	کنترل
						پس آزمون	

با اینکه گروه تجربی در جدول بالا افزایش معنی دار و گروه کنترل کاهش داشته است ، ولی برای رد یا عدم رد فرض فوق داده های جدول کافی نیست ، بنابراین اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون گروه تجربی با اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون مورد مقایسه قرار گرفتند . همانطور که در جدول شماره ۸-۴ و نمودار شماره ۴-۴ مشاهده می شود ، اختلاف معنی داری بین

جهت خرید فایل word به سایت www.kandooch.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

میانگین های هر دو گروه با $p = 0/003$ وجود دارد و در نتیجه فرض صفر رد می شود . یعنی می

توانیم بگوییم که برنامه فعالیت بدنی منتخب باعث افزایش دقت دانش آموزان پایه پنجم شده است .

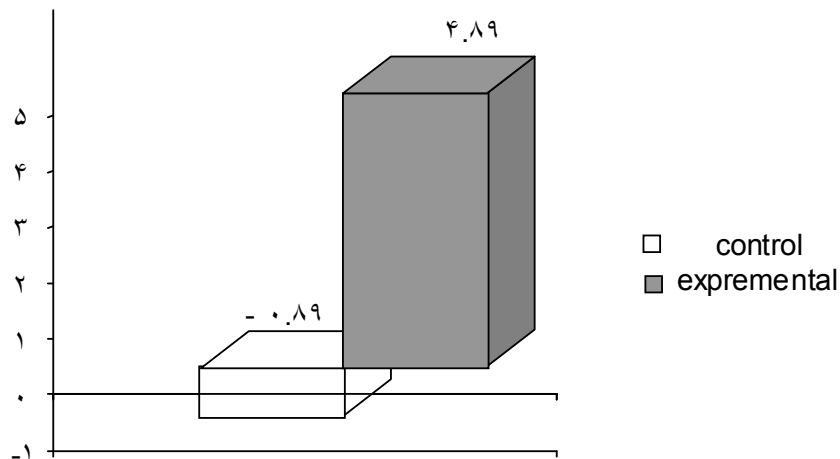
جدول شماره ۸-۴ اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون نمرات دقت در گروه کنترل و

تجربی

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف گروه کنترل و تجربی	میانگین و انحراف معیار	
				شاخص گروه و مرحله T آزمون	میانگین و انحراف معیار
0/003	3/58	28	5/73 ± 2/71	پیش آزمون	4/89 ± 2/96
				و پس آزمون	
				کنترل	پیش آزمون
				و پس آزمون	2/65 ±
					-0/84

نمودار شماره ۴-۴ : مقایسه اختلاف میانگین های دقت در پیش آزمون و پس آزمون گروه کنترل و

تجربی

سرعت حرکت

همانطور که در جدول ۹-۴ ملاحظه می کنید ، میانگین سرعت حرکت گروه تجربی در پس آزمون در مقایسه با پیش آزمون افزایش قابل ملاحظه ای یافته ، رد حالی که در گروه کنترل این افزایش خیلی ناچیز است .

فرض پنجم

فرض صفر (H_0): برنامه فعالیت بدنی منتخب بر سرعت حرکت دانش آموزان کلاس پنجم تأثیر معنی داری ندارد.

همانطور که در جدول شماره ۹-۴ مشاهده می گردد، میانگین نمرات دقت در پس آزمون نسبت به پیش آزمون در گروه تجربی افزایش داشته است، بعلاوه با توجه به p بدست آمده این افزایش در گروه تجربی $p = ۰/۰۰۱$ معنی دار می باشد و در صورتیکه در گروه کنترل با $p = ۰/۱۳۴$ معنی دار نمی باشد.

جدول شماره ۹-۴ مقایسه میانگین سرعت حرکت در پیش آزمون و پس آزمون گروه تجربی و کنترل

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف پیش و پس آزمون	میانگین و انحراف معیار		شاخص گروه و مرحله T آزمون	
				پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون
۰/۰۰۱	۸/۱۴	۱۴	۱۳/۸۰ ± ۷/۴۱	۹/۵۴ ± ۶/۰۸	۱۰/۳۴ ±	پیش آزمون	تجرب
				۲۳/۱۴		پس آزمون	بی
۰/۱۳۴	۱/۶۹	۱۴	۳/۸۱ ± ۶/۸۳	۶/۲۳ ±	۱۰/۱۹	پیش آزمون	کنترل
				۱۴ ± ۷/۵۱		پس آزمون	

با اینکه افزایش سرعت حرکت در گروه تجربی معنی دار و گروه کنترل معنی دار نیست. برای رد یا عدم رد فرض فوق نمی توانیم صرفاً به داده های جدول بالا استناد کنیم، بنابراین اختلاف میانگین

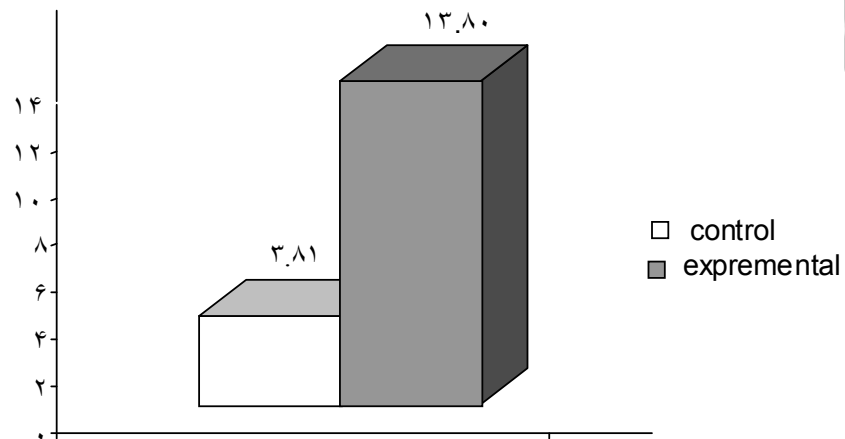
های پیش آزمون و پس آزمون گروه تجربی با اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون مورد مقایسه قرار گرفتند. همانطور که در جدول شماره ۱۰-۴ و نمودار شماره ۵-۴ مشاهده می شود، اختلاف معنی داری بین میانگین های هر دو گروه با $p = ۰/۰۰۲$ وجود دارد و در نتیجه فرض صفر رد می شود. یعنی می توانیم بگوییم که برنامه فعالیت بدنی منتخب باعث افزایش سرعت حرکت دانش آموزان پایه پنجم شده است.

جدول شماره ۱۰-۴ اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون نمرات سرعت در گروه کنترل و تجربی

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف گروه کنترل و تجربی	میانگین و انحراف معیار	شاخص گروه و مرحله T آزمون
۰/۰۰۲	۳/۹۱	۲۸	$۹/۹۹ \pm ۷/۱۴$	$۷/۴۱ \pm ۱۳/۸۰$	تجرب بی اختلاف پیش و پس آزمون
				$۳/۸۱ \pm ۶/۸۳$	کنترل اختلاف پیش و پس آزمون

نمودار شماره ۵-۴: مقایسه اختلاف میانگین های سرعت در پیش آزمون و پس آزمون گروه کنترل و

تجربی

قدرت:

همانطور که در جدول ۱۱-۴ مشاهده می شود، میانگین قدرت دانش آموزان گروه تجربی در پس

آزمون در مقایسه با پیش آزمون افزایشی به مقدار $1/9$ داشته در حالیکه در گروه کنترل به مقدار $0/45$

افزایش داشته است.

فرض ششم

فرض صفر (H_0): برنامه فعالیت بدنی بر قدرت دانش آموزان پایه پنجم تأثیر معنی داری ندارد.

همانطور که در جدول شماره ۱۱-۴ مشاهده می شود، میانگین نمرات قدرت در پس آزمون نسبت به پیش آزمون در هر دو گروه افزایش داشته است. بعلاوه با توجه به p بدست آمد این افزایش در گروه تجربی $p = ۰/۰۰۱$ معنی دار می باشد، در صورتیکه در گروه کنترل $p = ۰/۲۹۲$ معنی دار نمی باشد.

جدول شماره ۱۱-۴ مقایسه میانگین قدرت در پیش آزمون و پس آزمون گروه تجربی و کنترل

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف پیش و پس آزمون	میانگین و انحراف معیار		شاخص گروه و مرحله T آزمون	
				پس آزمون	پیش آزمون	تجرب	بی
۰/۰۰۱	۴/۸۶	۱۴	۱/۹ ± ۱/۲۰	۲/۲ ± ۱/۴۲	پیش آزمون	تجرب	پیش آزمون
				۴/۱ ± ۱/۳۱	پس آزمون		پس آزمون
۰/۲۹۲	۰/۷۲	۱۴	۰/۴۵ ± ۱/۴۷	۲/۳۲ ± ۱/۲۵	پیش آزمون	کنترل	پیش آزمون
				۲/۷۷ ± ۱/۶	پس آزمون		پس آزمون

از آنجا که برای رد یا عدم رد فرض فوق نمی توانیم صرفاً به داده های جدول بالا استناد کنیم، بنابراین اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون گروه تجربی با اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون مورد مقایسه قرار گرفتند. همانطور که در جدول شماره ۱۱-۴ و نمودار شماره ۶-۴ مشاهده می شود، اختلاف معنی داری بین میانگین های هر دو گروه با $p = ۰/۰۱۲$ وجود دارد و در نتیجه فرض صفر رد می شود. یعنی می توانیم بگوییم که برنامه فعالیت بدنی منتخب باعث قدرت دانش آموزان پایه پنجم تأثیر معنی داری دارد.

جدول شماره ۱۰-۴ اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون نمرات قدرت در گروه کنترل و

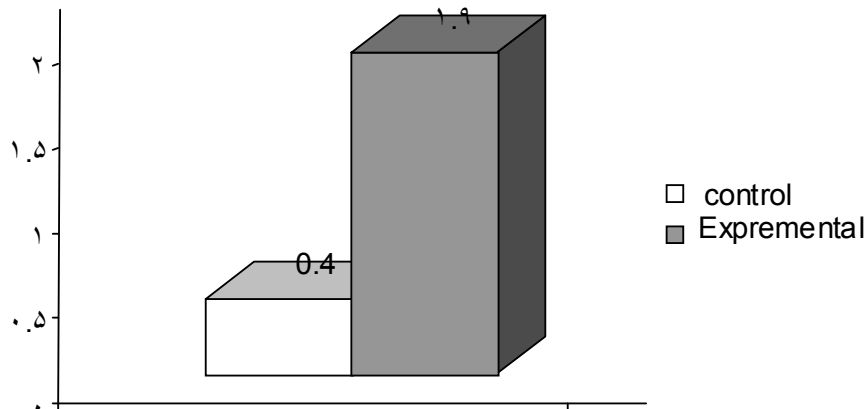
تجربی

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف گروه کنترل و تجربی	میانگین و انحراف معیار	شاخص گروه و مرحله T آزمون
۰/۰۱۲	۳/۲۸	۲۸	۱/۴۵ ± ۱/۴۰	۱/۹ ± ۱/۲۰	اختلاف پیش و پس آزمون
				۰/۴۵ ± ۱/۴۷	اختلاف کنترل پیش و پس آزمون

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

نمودار شماره ۶-۴: مقایسه اختلاف میانگین های سرعت در پیش آزمون و پس آزمون گروه کنترل و

تجربی

تواناییهای ادراکی - حرکتی

همانطور که در جدول شماره ۱۳-۴ مشاهده می شود ، میانگین تواناییهای ادراکی - حرکتی گروه تجربی در پس آزمون در مقایسه با پیش آزمون افزایش چشمگیری یافته در حالی که در گروه کنترل این افزایش ناچیز است .

فرض هفتم

فرض صفر (H_0) : برنامه فعالیت بدنی بر تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان پایه پنجم تأثیر معنی داری ندارد.

همانطور که در جدول شماره ۱۳-۴ مشاهده می شود ، میانگین نمرات ادراکی - حرکتی در پس آزمون نسبت به پیش آزمون در هر دو گروه افزایش داشته است . بعلاوه با توجه به p بدست آمد این افزایش در گروه تجربی $p = ۰/۰۰۱$ و $p = ۰/۰۰۳$ معنی دار می باشد .

جدول شماره ۱۳-۴ مقایسه میانگین قدرت در پیش آزمون و پس آزمون گروه تجربی و کنترل

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف پیش و پس آزمون	میانگین و انحراف معیار		شاخص گروه و مرحله T آزمون	
				پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون
۰/۰۰۱	۱۸/۴۲	۱۴	۴۵/۳۳ ± ۱۸/۳۷	۶۹/۴ ± ۱۵/۶	۲۳/۷ ±	پیش آزمون	تجربی
				۱۱۴/۷۳		پس آزمون	
۰/۰۰۳	۵/۱۷	۱۴	۸/۸۹ ± ۱۵/۲۹	۱۳/۸۷ ±	۷۱/۲	پیش آزمون	کنترل
				۱۸/۱۱ ±	۸۰/۰۹	پس آزمون	

از آنجا که در هر دو گروه افزایش معنی داری رخ داده است ، برای رد یا عدم رد فرض فوق نمی

توانیم صرفاً به داده های جدول بالا استناد کنیم ، بنابراین اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس

آزمون گروه تجربی با اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون مورد مقایسه قرار گرفتند .

همانطور که در جدول شماره ۱۴-۴ و نمودار شماره ۷-۴ مشاهده می گردد ، اختلاف معنی داری بین

میانگین های هر دو گروه با $p = ۰/۰۱۲$ وجود دارد و در نتیجه فرض صفر رد می شود . یعنی می

توانیم بگوییم که برنامه فعالیت بدنی منتخب باعث افزایش تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان

پایه پنجم دبستان شده است .

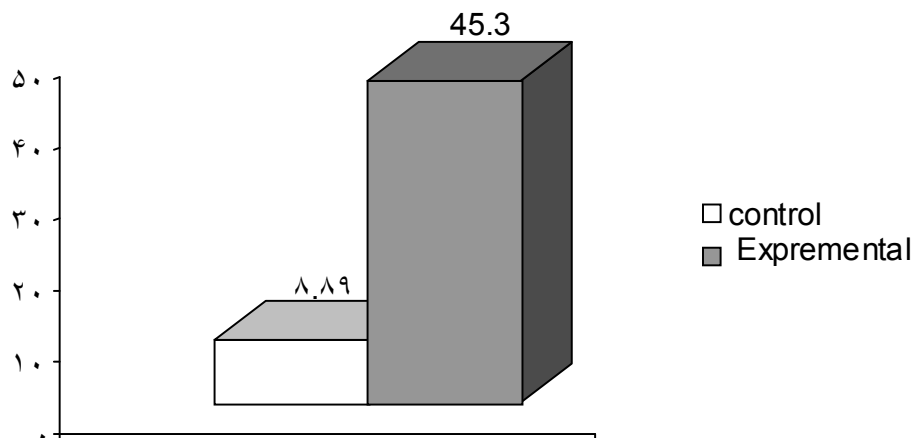
جدول شماره ۱۴-۴ اختلاف میانگین های پیش آزمون و پس آزمون نمرات توانائیهای ادراکی -

حرکتی در گروه کنترل و تجربی

مقدار p	مقدار t	درجه آزادی	میانگین و انحراف معیار اختلاف گروه کنترل و تجربی	میانگین و انحراف معیار		شاخص گروه و مرحله T آزمون	
				میانگین	انحراف معیار	اختلاف	پیش و پس آزمون
۰/۰۱۲	۱۳/۳۴	۲۸	۳۶/۴۴ ± ۱۶/۲۲	۱۸/۳۷	۴۵/۳۳ ±	اختلاف	تجربی
				± ۱۵/۲۹	۸/۸۹	اختلاف	کنترل

نمودار شماره ۷-۴: مقایسه اختلاف میانگین های توانائیهای ادراکی - حرکتی در پیش آزمون و پس

آزمون گروه کنترل و تجربی

فصل پنجم « نتیجه گیری »

مقدمه

در این فصل، ضمن ارائه خلاصه تحقیق به بررسی و بحث در مورد نتایج تحقیق و مقایسه آنها با نتایج تحقیقات گذشته خواهیم پرداخت. در پایان نیز پیشنهاداتی ارائه خواهد شد که شامل دو بخش است: بخش اول پیشنهادهای تربیتی و آموزشی برای مربیان و متخصصین تربیت بدین و تعلیم و تربیت بخش دوم پیشنهادهای پژوهشی برای محققان و دست اندرکاران تربیت بدنی.

خلاصه پژوهش

تواناییهای ادراکی - حرکتی یکی از مهمترین عوامل در رشد همه جانبه کودکان و همچنین استعدادهای ورزشی می باشد. گرچه این تواناییها با نسبت های متفاوتی زائیده وراثت و محیط است، ولی یکی از عوامل بسیار مهم در رشد این تواناییها، چگونه طی شدن سالهای اولیه و حساس زندگی کودک می باشد. بخصوص در مقطع دبستان که رشد جسمانی، عاطفی، شناختی و عقلانی کودکان نسبت به سالهای بعد از سرعت بیشتری برخوردار می باشد. به همین جهت پرداختن به فعالیت های حرکتی، بویژه برنامه های ادراکی - حرکتی در این سنین از ضرورت قابل توجهی برخوردار می باشد.

لذا به دنبال این عقیده محقق تأثیر یکدوره فعالیت بدنی منتخب را بر تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان پسر پایه پنجم مورد بررسی قرار داده است تا ضرورت پرداختن به فعالیت های حرکتی منظم در این مقطع را تأکید کرده و برنامه فعالیت بدنی مناسب را برای این مقطع ارائه دهد.

جامعه آماری در این تحقیق کلیه دانش آموزان پسر پایه پنجم دبستان های شهرستان خوی بوده که در سال تحصیلی ۸۴-۸۳ مشغول به تحصیل بودند.

کار پژوهشی بعد از اخذ مجوز از دانشکده تربیت بدنی واحد تهران مرکز و هماهنگی با اداره آموزش و پرورش شهرستان خوی ، در دبستان غیرانتفاعی جامی به مدت ۲ ماه طول کشید . تعداد دانش آموزان پایه پنجم این دبستان ۵۶ نفر بود . از بین این تعداد ۳۰ نفر به طور تصادفی انتخاب و از نظر سن ، قد ، وزن ، سلامت جسم و هوش کنترل شدند و از آنها آزمون لینکلن - اوزرتسکی به عمل آمد و سپس بصورت تصادفی به دو گروه تجربی و کنترل تقسیم شدند . برنامه فعالیت بدنی به مدت ۸ هفته و هر هفته ۲ جلسه بر روی گروه تجربی اجرا شد و بعد از پایان این دوره مجدداً آزمون لینکلن - اوزرتسکی بر روی هر دو گروه بعمل آمد.

در این تحقیق از روش آمار توصیفی برای محاسبه میانگین ، دامنه تغییرات ، انحراف استاندارد و ترسیم نمودارها و از روش آمار استنباطی (توزیع t وابسته) برای محاسبه و تجزیه و تحلیل اطلاعات استفاده شد.

نتایج

پس از تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده ، یافته های تحقیق به شرح زیر می باشد :

- ۱- برنامه فعالیت بدنی منتخب بر تعادل پویای دانش آموزان پایه پنجم تأثیر معنی داری دارد.
- ۲- برنامه فعالیت بدنی منتخب بر تعادل ایستای دانش آموزان پسر پایه پنجم تأثیر معنی داری دارد .
- ۳- برنامه فعالیت بدنی منتخب بر هماهنگی دانش آموزان پسر پایه پنجم تأثیر معنی داری دارد .
- ۴- برنامه فعالیت بدنی منتخب بر سرعت حرکت دانش آموزان پسر پایه پنجم تأثیر معنی داری دارد .
- ۵- برنامه فعالیت بدنی منتخب بر دقت حرکت دانش آموزان پسر پایه پنجم تأثیر معنی داری دارد .

۶- برنامه فعالیت بدنی منتخب بر قدرت دانش آموزان پسر پایه پنجم تأثیر معنی داری دارد .

۷- برنامه فعالیت بدنی منتخب بر تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان پسر پایه پنجم تأثیر معنی داری دارد .

بحث و بررسی نتایج تحقیق

همانطور که قبلاً نیز ذکر شد ، در این قسمت از تحقیق نتایج بدست آمده از تجزیه و تحلیل یافته های پژوهش مرود بررسی قرار می گیرد . در فصل دوم ، مروری بر تحقیقات انجام شده در مورد موضوع تحقیق داده شده است . در اینجا نتایج حاصل از تحقیق حاضر که در فصل چهارم بیان شده است با یافته ها و نتایج سایر محققین مرود بررسی و مقایسه قرار گرفته و تفسیر و توجیحات لازم ارائه می شود.

تعادل پویا

یافته های این تحقیق نشان می دهد که فعالیت بدنی منتخب تأثیر معنی داری بر تعادل پویای دانش آموزان پسر پایه پنجم دارد . که دلیل این امر را می توان تمریناتی دانست که غیر مستقیم و از طریق اجرای حرکات کششی و نرمشی بر فاکتورهای تعادل پویا در آزمون لینکلن - اوزرتسکی تأثیر گذاشته است.

نتایج تحقیق حاضر با یافته های کیومورت زاگالو و همکارانش مطابقت و همخوانی دارد چرا که زاگالو و همکارانش اظهار می دارند که تمرین و تجربه بر تعادل پویای افراد زمیناست تأثیر می گذارد و آن را افزایش می دهد . همچنین نتایج تحقیق حاضر با یافته های محمد علی آقایی بلیانی و سهیلا یوسفی که پژوهش مشابهی را در مقطع دبستان انجام دادند مطابقت دارد . ولی با یافته های حسن رهبانفرد مغایرت دارد و دلیل این امر را نیز می توان احتمالاً برنامه حرکتی ویژه ای دانست که

بر روی آزمودنیها اعمال شده است و احتمالاً برنامه حرکتی حسن رهبانفرد به گونه ای بوده است که نتوانسته است ، تعادل پویای آزمودنیها را به طور معنی داری افزایش دهد و دلیل احتمالی دیگر را می توان نمونه های تحقیق ایشان کودکان عقب مانده ذهنی آموزش پذیر بوده اند دانست ، چراکه بهره هوشی تا اندازه ای بر تعادل پویای دانش آموزان تأثیر می گذارد.

تعادل ایستا

یافته های این تحقیق نشان می دهد که فعالیت بدنی منتخب تأثیر معنی داری بر تعادل ایستای دانش آموزان پایه پنجم دارد . دلیل این امر را نیز فعالیت بدنی منتخبی دانست که غیر مستقیم بر مواد تعادل ایستا در آزمون لینکلن - اوزرتسکی تأثیر گذاشته است . نتایج تحقیق حاضر با یافته های حاضر با یافته های حسن رهبانفرد که اثر برنامه ویژه را بر توانائیهای کیومورت زاگالو و همکارانش مطابقت و همخوانی دارد . همچنین نتایج تحقیق حاضر با یافته های محمد علی آقایی بلیانی که تأثیر یک دوره فعالیت بدنی را بر روی قابلیت های ادراکی - حرکتی دانش آموزان پایه اول و همچنین حاصل از تحقیق خانم سهیلا یوسفی که تأثیر بازیهای منتخب دبستانی را بر رشد حرکتی دانش آموزان دختر پایه سوم دبستان انجام دادند ، کاملاً مطابقت و همخوانی دارد .

هماهنگی

یافته های این تحقیق نشان داد که فعالیت بدنی منتخب تأثیر معنی داری بر هماهنگی دانش آموزان پایه پنجم دارد . دلیل این امر را نیز می توان اجرای حرکات و فعالیت هایی دانست که در ساعات تمرین بر روی گروه تجربی اعمال شده است .

نتایج تحقیق حاضر با یافته های حسن رهبانفرد ، محمد علی آقایی بلیانی ، سهیلا یوسفی و کیومورت زاگالو و همکارانش مطابقت و همخوانی دارد . چرا که زاگالو و همکارانش اظهار می دارند

که تمرین و تجربه بر روی افزایش هماهنگی افراد ژیمناست تأثیر می گذارد و هر چه تمرین بیشتر باشد هماهنگی افراد بیشتر می شود.

سرعت حرکت

یافته های این تحقیق نشان می دهد که فعالیت بدنی منتخب تأثیر معنی داری بر سرعت حرکت دانش آموزان پایه پنجم دارد . دلیل این امر را نیز می توان تمریناتی دانست که در ساعات تمرینی انجام شده است و غیر مستقیم بر آیتمهای سرعت حرکت در آزمون لینکلن - اوزرتسکی تأثیر گذاشته است.

نتایج تحقیق حاضر با یافته های حسن رهبانفرد ، محمد علی آقایی بلیانی و سهیلا یوسفی مطابقت و همخوانی دارد . بنابراین ، این فرض نشان می دهد که تمرین و فعالیت بدنی سرعت حرکت دانش آموزان عقب مانده و عادی را افزایش می دهد.

قدرت

یافته های این تحقیق نشان می دهد که فعالیت بدنی منتخب تأثیر معنی داری بر قدرت دانش آموزان پایه پنجم دارد . که دلیل این امر را نیز می توان اجرای برنامه حرکتی دانست که بر روی آزمودنیهای گروه تجربی اعمال شده است .

نتایج تحقیق حاضر با یافته های حسن رهبانفرد مغایرت دارد چرا که هر برنامه حرکتی تأثیرات متفاوتی بر عوامل زیرساختی تواناییهای ادراکی - حرکتی دارد و به احمال قوی برنامه فعالیت بدنی این محقق به گونه ای بوده که نتوانسته است قدرت دانش آموزان را افزایش دهد . همچنین یافته های این تحقیق با نتایج سهیلا یوسفی که تأثیر بازیهای دبستانی را بر دانش آموزان پایه سوم دخترانه انجام

داد نیز کاملاً مغایر است . ولی با یافته های محمد علی آقایی بلیانی که تحقیق مشابهی را بر روی دانش آموزان پایه اول انجام داد کاملاً مطابقت دارد .

دقت

یافته های این تحقیق نشان می دهد که فعالیت بدنی منتخب تأثیر معنی داری بر دقت دانش آموزان پایه پنجم دارد . دلیل این امر را نیز می توان تمرینات حرکتی مناسبی دانست که در ساعات تمرین انجام شده است و غیرمستقیم بر مواد دقت در آزمون لینکلن - اوزرتسکی تأثیر گذاشته است .

نتایج تحقیق حاضر با یافته های حسن رهبانفرد مغایرت دارد و دلیل این امر را نیز می توان برنامه فعالیت بدنی ویژه ای دانست که این محقق بر روی آزمودنیها اعمال کرده است. و دلیل دیگر را می توان نمونه های تحقیق ایشان که کودکان عقب مانده ذهنی آموزش پذیر بوده اند دانست ، چراکه مشکل این کودکان بیشتر عدم تمرکز و دقت آنان است . ولی نتایج حاضر با یافته های محمد علی آقایی بلیانی و سهیلا یوسفی که تأثیرات تمرینات و فعالیت بدنی منتخب بر روی رشد حرکتی دانش آموزان عادی انجام داده اند کاملاً همخوانی دارد .

تواناییهای ادراکی - حرکتی

یافته های این تحقیق نشان می دهد که فعالیت بدنی منتخب تأثیر معنی داری بر تواناییهای ادراکی - حرکتی دانش آموزان پایه پنجم دارد . دلیل این امر را نیز می توان تأثیر تمریناتی دانست که بر عوامل زیر ساختی تواناییهای ادراکی - حرکتی شامل تعادل پویا ، تعادل ایستا ، هماهنگی ، سرعت حرکت ، قدرت و دقت دانش آموزان داشته است .

نتایج تحقیق حاضر با یافته های یون و یون ، کیومورت زاگالو و همکارانش ، حسن زهبانفرد ، محمد علی آقایی بلیانی و سهیلا یوسفی همخوانی دارد . این محقق اظهار می دارد که تمرین و فعالیت بدنی

بر تواناییهای ادراکی - حرکت یکودکان بهنجار و عقب مانده تأثیر زیادی دارد و می تواند باعث افزایش تواناییهای ادراکی - حرکتی این کودکان شمرد.

پیشنهادات

با توجه به یافته های تحقیق و نتایج حاصل از آن ، مواردی به عنوان پیشنهادات تربیتی آموزشی، تحقیقاتی و پژوهشی برای مربیان و دست اندرکاران تربیت بدنی ارائه می گردد .

پیشنهادات تربیتی آموزشی

۱- از آنجائیکه کسب تجارت حرکتی از دوران پیش دبستان و دبستان فوق العاده مهم است بنابراین پیشنهاد می شود ، مربیان مهد کودک ها ، کودکانها و معلمین مدارس ، به منظور آشنایی با چگونگی افزایش تواناییهای ادراکی - حرکتی در کلاس های کوتاه مدت شرکت داده شوند.

۲- پیشنهاد می شود در جریان ارزشیابی درس تربیت بدنی در مدارس ، بخشی از مواد امتحانی به اندازه گیری عملکردهای ادراکی - حرکتی اختصاص یابد

۳- به منظور شناخت میزان تواناییهای ادراکی - حرکتی کودکان آماده تعلیم ، رد کنار برگزاری آزمون های هوش ، استعداد تحصیلی ، بینایی سنجی و شنوایی سنجی پیشنهاد می گردد که به همراه این ارزیابی ها آزمون های ادراکی - حرکتی نیز در نظر گرفته شود تا پس از ارزیابی های ضروری نسبت به تواناییهای دانش آموزان برنامه هایی برای رفع آن تدوین شود.

۴- پیشنهاد می شود تا نتایج این تحقیق در اختیار آموزش و پرورش و سایر ارگان ها و سازمان ها که به نحوی با تربیت کودکان سرو کار دارند ، قرار گیرد تا مربیان ورزش و تربیت بدنی بتوانند از نتایج این گونه تحقیقات ، استفاده های لازم را ببرند.

پیشنهادهای پژوهشی

- ۱- پیشنهاد می شود تا تحقیق مشابهی با مدت زمان بیشتری انجام گیرد.
- ۲- پیشنهاد می شود تا تحقیق مشابهی با روش نمونه گیری تصادفی منظم، روی کل دانش آموزان استان و در صورت امکان در سطح کشور صورت گیرد.
- ۳- برای اطمینان و اعتماد به یافته های این تحقیق و مطالعات مشابه توصیه می شود تحقیقات دیگری نیز با ابزار اندازه گیری متفاوت انجام گیرد تا بهتر بتوان به نتایج اطمینان کرد.
- ۴- پیشنهاد می شود تا تحقیق مشابهی بر روی نمونه های مختلط (پسر و دختر) صورت گیرد تا تأثیر فعالیت بدنی منتخب بر رشد حرکتی، در دختران و پسران با هم مقایسه گردد.

منابع

- ۱- آقای بلیانی ، محمد علی . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تهران ، سال ۱۳۷۷.
- ۲- امیر تاش ، محمد علی . جزوه سنجش و اندازه گیری در تربیت بدنی دانشکده تربیت بدنی دانشگاه تربیت معلم ، ۱۳۶۷.
- ۳- انتظاری ، محمد تقی . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه علامه طباطبائی ، دی ماه ۱۳۵۸.
- ۴- بیابانگرد ، اسماعیل . عوامل مؤثر در رشد جسمانی و ذهنی کودکان ، مجله پیوند ، شماره ۱۵۰ و ۱۵۱ ، فروردین و اردیبهشت ۱۳۷۱.
- ۵- پروین ، م . روانشناسی بالینی (محمود منصور ، پریخ دادستان) ، چاپ دوم ، سال ۱۳۷۱.
- ۶- جعفری ، غلامرضا . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تهران ، سال ۷۶-۱۳۷۵.
- ۷- جرالده ، ولاس . جیمز مک لافین . ناتوانیهای یادگیری (تقی منشی طوسی ، مترجم) ، آستان قدس ، سال ۱۳۶۹.
- ۸- حرکت (نشریه دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه تهران) ، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران ، تهران ، سال اول (شماره ۱۳) ، زمستان ۱۳۷۸.
- ۹- خلجی ، حسن . رشد و تکامل حرکتی ، انتشارات دانشگاه پیام نور ، چاپ اول ، مرداد ۱۳۷۴ .
- ۱۰- خداداد ، احمد . اصول عمومی آمادگی جسمانی ، انتشارات سازمان تربیت بدنی ، حوزه معاونت امور فرهنگی و آموزش دفت رتحقیقات و آموزش ، چاپ دوم ، ۱۳۶۹.

۱۱- دمیرزاده، میر مسعود . پایان نامه کارشناسی ارشد، انتشارات دانشگاه تهران ، سال ۱۳۷۶.

۱۲- ذکائی ، محمد . بنوی ، محمد . کلیات تربیت بدنی در مدارس ، تهران : انتشارات سازمان

مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) ، سال ۱۳۷۱ .

۱۳- رهبانفرد ، حسن . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تهران ، سال ۱۳۷۷.

۱۴- سید عامری ، میر حسین . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تربیت مدرس ، سال

۱۳۷۲.

۱۵- سیف نراقی ، مریم . نادری ، عزت الله . اختلاف یادگیری ، مؤسسه انتشارات امیر کبیر ،

چاپ دوم ، سال ۱۳۶۶.

۱۶- سیف نراقی ، مریم . نادری ، عزت الله . فصلنامه ورزش ، شماره ۱۷ و ۱۸ ، سال ۱۳۷۱.

۱۷- شفیعی نیا ، پروانه . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تهران ، سال ۱۳۶۷ .

۱۸- شاکریان ، سعید . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تربیت معلم ، سال ۱۳۷۰ .

۱۹- علیخانی ، عیدی . یادگیری حرکت ی، انتشارات سازمان تربیت بدنی ، معاونت امور

فرهنگی (آموزش تحقیقات و آموزش سال ۱۳۷۱).

۲۰- عطارزاده ، رضا . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تربیت معلم ، سال ۱۳۶۹.

۲۱- فلاح محمدی ، ضیاء . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تربیت معلم ، سال ۷۰-

۱۳۶۹ .

۲۲- فاکس، مایتوس . فیزیولوژی ورزش ، جلد اول (اصغر خالدران ، مترجم) ، مؤسسه

انتشارات و چاپ دانشگاه تهران ، بهمن ۱۳۶۹ .

۲۳- فلاح ، حمید رضا . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تربیت مدرس ، بهار ۱۳۷۶ .

۲۴- فرخی ، احمد . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تهران ، سال ۱۳۶۷ .

۲۵- فرخی ، اسدالله . پایان نامه کارشناسی ارشد علوم تربیتی دانشگاه تهران ، خرداد ۵۱ .

۲۶- قراخانلو ، رضا . فصلنامه ورزشی ، شماره ۱ ، تابستان ۱۳۶۶ .

۲۷- قاسمی ، مسعود . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تهران ، سال ۱۳۷۴ .

۲۸- کاشف ، مجید . مجتهدی ، حسین . اثر فعالیت بدنی بر کودکان (مجموعه مقالات) ،

انتشارات اداره کل تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش ، زمستان ۱۳۷۲ .

۲۹- کردی ، محمد رضا . پایان نامه کارشناسی ارشد تربیت بدنی ، دانشگاه تهران ، سال

۱۳۷۰ .

۳۰- کرمی ، ابوالفضل ، اندازه گیری هوش کودک (آزمون ریون رنگی) ، انتشارات راهگشا

، چاپ دوم ، سال ۱۳۷۵ .

۳۱- مرندی ، سید محمد . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تربیت مدرس سال ۱۳۷۵ .

۳۲- نمازی زاده ، مهدی . سلحشور ، مهدی . تربیت بدنی عمومی ، انتشارات سمت ، چاپ

پنجم ، سال ۱۳۷۲ .

۳۳- نمازی زاده ، مهدی . جزوه یادگیری حرکتی ، دانشکده تربیت بدنی دانشگاه تهران ، سال

۱۳۷۰.

۳۴- ورتسین ، آندوگالتر ، امیلی . یادگیری حرکتی (محسن بلوریان ، مترجم) ، انتشارات

اداره کل تربیت بدنی آموزش و پرورش ، سال ۱۳۷۴.

۳۵- مارو ، آنیتا ، ج . طبقه بندی هدف های تربیتی حیطه روانی - حرکتی (علیرضا کیامنش ،

مترجم) تهران : انتشارات چاپ و نشر ایران ، سال ۱۳۶۵.

۳۶- ماد وعلی ، فریده . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تهران ، اسفند ۱۳۶۵ .

۳۷- یوسفی ، سهیلا . پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تهران ، سال ۱۳۸۰.

38- Anne , Deflandre . J , Lorant – Determinants of physical activity and physical and sports activities in France school children , perceptual & motor skills , 2001 , 92 , 399 – 414 .

39- Brown .J, Gench . R , sherrill . C – Effects of on integrated physical education / music program in Changing early childhood perceptual motor performance . perceptual & motor skill – 53 (1) – 151 – 154 – Refs : 15- Aug 1981

40- Butterfield , stephan . A, loovis , E . Michael – In fluence of Age , sex , balance and sport partocopation on development of throwing by children , in grades k- 8 , perceptual and motor skills , 1993 , 76 , 459 – 464.

41- Cratty , B.J . Movment Behavior and motor learning , 1974 , 46.

42- Cratty , Brayen . J . perceptual & motor development in infants and children university of california losangeles , 1979 .

43- Chisson , B.S. Tomas , T . R ., Biasiatte . Canonical validity of perceptual – motor skill for predicting on a cademic Education & psychological measarment , 1972 , 32 : 1095 – 98 .

- 44- Emmanouel , C , zervas y , vagenas , G 0 Effects of four physical education teaching methods development of motor skill , self Concept , and social attitudes of fifth - grade children – perceptual & motor skill 74 (3 part 2) – p : 1151 – 1167 – Refs : 33 – June 1992 .
- 45- Kioumourt , Zoglou , E ., Derri , V . Mertzaniidou , O- , TzeTzis , G. Experience with perceptual and motor skills in rhythmic Gymnastics , percept – motor – skills , 1977 , June , 84 (3 pTz) : 1363 – 72.
- 46- Laura , Bortoli . G , spagolla . C,Robazza – variability effects on retention of A motor skill in elementary school children , perceptual and motor skills , 2001 , 93 , 51 –63.
- 47- LEILA , OJA . T : physical activity , motor ability , and school read iness of 6 – YR – old children , perceptual and motor skills , 2002 , 95 , 407- 415.
- 48- Rimmer . J . H , Kelly . L.E – Gross motor development in preschool children with learning disabilities – Adapted physical activity quarterly – 6 (3) , p : 268 – 279 – Refs : 20 July 1989.
- 49- Roswal . G.M , Frith . G.H – the effect of adevelopmental play program on the motor proficiency of midly handicapped children – American Corrective therapy Journal – 37 (4) – P : 105 – 108 – Refs : 12 – July / Aug 1983.
- 50- Youn , G . Youn , s – Influence of training and preformance IQ on the psychomotor skill of Down syndrome persons , perceptual & motor skills , 1991 , 73 , 1191 – 1194 .

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۵۱۱ تماس حاصل نمایید

Filename: Document1
Directory:
Template: C:\Documents and Settings\hadi tahaghoghi\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dotm
Title: فصل اول
Subject:
Author: rain
Keywords:
Comments:
Creation Date: 4/11/2012 8:51:00 PM
Change Number: 1
Last Saved On:
Last Saved By: H.H
Total Editing Time: 0 Minutes
Last Printed On: 4/11/2012 8:51:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 100
Number of Words: 16,658 (approx.)
Number of Characters: 94,951 (approx.)